PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 60 lir | Leto XXIV. Št. 100 (6993) | TRST, petek, 26. aprila 1968

PROGLAS PARTIZANSKE ORGANIZACIJE ANPI OB OBLETNICI OSVOBODITVE

Republiška ustava mora postati stvarni dejavnik družbenega življenja

Proslave 25. aprila po vsej Italiji - Govori Longa, De Martina in Laborja - Mladinska konferenca za evropsko varnost

RIM, 25. — Vsedržavni odbor partizanskega združenja ANPI je ob 23. obletnici osvoboditve izdal proglas, v katerem pravi, da je v sedanji volilni kampanji najboljši način proslavljanja 25. aprila, da se opozori, da dežela pričakuje od novega parlamenta hitro rešitev vprašanj, ki so stara že desetletja. V proglasu se predvsem sklicuje na republiško ustavo, ki mora postati stvarni dejavnik na vseh pcdročjih družbenega življenja in državne uprave.

V proglasu se nato omenja široko gibanje univerzitetne mladine, kar dokazuje, kako se družba razvija na osnovi idealov, ki jih ni mogoče vedno skrčiti na gole račune. V tem okviru je odporniško gibanje ne samo formalni ideal, saj ostajajo svoboda in demokracija temelj, na katerih je treba graditi bodočnost miru, ki ga je treba zagotoviti predvsem v Vietnamu in povsod, kjer obstajajo vojna žarišča.

Obletnico osvoboditve so svečano proslavili po vsej Italiji. V Rimu je bilo več proslav, na katerih so se poklonili spominu in žrtvam vseh, ki so se borili za svobodo. Občinska uprava je postavila vence na spomenike padlih, osrednja proslava pa je bila v Ardeatinskih jamah.

V Milanu je bila ob prisotnosti župana osrednja proslava v gledališču Lirico, kjer je govoril predsednik ANPI Boldrini. V Mantovi so odkrili nov spomenik odporniškemu gibanju, kjer je spregovoril podtajnik za šolstvo senator Caleffi, ki je ugotovil, da ne obstaja demokracija, kjer ne prihaja do izmenjave idej in kjer ne more nekdo izraziti tega, za kar je prepričan, da je pravilno.

V Benetkah je bila proslava v doževi palači, katere se je udeležil župan in parlamentarci. V Genovi je bilo več proslav in je žalni sprevod šel skozi središče mesta. Žalni sprevod po mestu je bil tudi v Firencah, popoldne pa so v imenu lokalnega odbora odporniškega gibanja govorili na zborovanju La Pira, posl. Barbieri in prof. Spini. Govorniki so orisali prispevek partizanov za obnovitev demokratične ga ustroja v Italiji in podčrtali nujnost, da se vrne mir na svet.

Odporniško gibanje in njegovi ideali so bili v ospredju tudi raznih volilnih zborovanj. Tajnik KPI Longo je v Benetkah govoril predvsem mladincem in je ugotovil, da sedaj vsi proslavljajo 25. april, vendar je bilo odporniško gibanje dolgo časa v resnici zaničevano in ga je antikomunistični tisk blatil. Hotelo se je ločiti «dobre» od «hudobnih» partizanov in med «hudobne» so se prišteli garibaldinci in komunisti in torej najštevilnejše in najnaprednejše odporniško gibanje v Italiji.

Longo je nadaljeval, da se je treba še vedno sklicevati na ideale odporniškega gibanja, ker ni mogoče voditi obnovitvene politike, če se istočasno skuša postaviti diskriminacijski plot proti osmim milijonom Italijanov, ki glasujejo za komuniste. Zato se je tudi levi center pretvoril v konservativno silo. Longo je zato podčrtal, da je treba hoditi po novi poti in da je treba iskati enotnost vseh levih sil.

V Messini je sotajnik PSU De Martino dejal, da je treba ob obletnici 25. aprila oceniti prehojeno pot, predvsem pa je treba pogledati, kaj je treba še narediti. Socialistična partija je prispevala številne mučence za svobodo in je po dolgem razdobju centrističnega imobilizma prevzela vladno odgovornost, ker je hotela v novih okoliščinah nadaljevati z delom. Po združitvi težijo socialisti, da se spremene odnosi sil in se ne strinjajo, da ima KD monopol v vodstvu vlade, KPI pa primat v delavskem gibanju. De Martino je zavrnil Morove zahteve, da se ne bi smelo polemizirati med vladnimi strankami, ker je ena stvar vladna koalicija, druga pa program, in značilnosti strank. De Martino je zaključil, da se socialisti bore za obnovljen levi center, ki bo z novim zagonom privedel do velikih izprememb v družbi.

Predsednik ACLI Labor je v Turinu dejal, da osnovna rdeča nit povezuje vse velike osvobodilne boje našega časa. To velja za italijanski 1945. leta, kot onih, ki se bore za neodvisnost svoje dežele, za svobodo kulture, ali onih, ki iščejo nove poti, da pretvorijo socialistične izkušnje iz nekaj tiranskega v težavno naraščanje svobode. Pri tem ne smemo pozabiti, da je prav pred letom dni bil ustanovljen v Grčiji polkovniški režim.

Labor je nadaljeval, da nova generacija, ki je rasla v ozračju razvijajoče se družbe, zastavlja nove cilje zgodovinskega pomena. V rotvarnah se zanika, da bi ekonomska oblast bila sodnik vsake odločitve, v univerzah se bori proti oligarhični in zaprti oblasti. Labor je zaključil, da morajo biti politične sile zavestne in da se ne smejo prepustiti lahkemu izkoriščanju novih tokov, za kar je prav vzgled odporniško gibanje.

Ob prazniku 1. maja bodo po vseh pokrajinah razdelili «zvezde za zasluge», s katerimi se vsako leto imenujejo zaslženi «mojstri dela». Gre za visoko odlikovanje, ki ga podeljuje uslužbencem predsednik republike. Letos bodo razdelili 800 zvezd in od tega 15 v naši deželi.

Danes se je z enostavno svečanostjo zaključil milanski velesejem, ki je trajal dvanajst dni. Na velesejmu je bilo 13.461 razstavljavcev, od katerih 10.098 domačih in 3.543 tujih. Obiskovalcev je bilo tri milijone 680 tisoč in nekaj manj kot lani.

Danes se je v Rimu pričela mladinska konferenca za evropsko varnost, ki je bila prirejena na pobudo federacije socialistične mladine in na kateri sodeluje okrog 50 mladinskih organizacij iz 26 evropskih držav obeh taborov. Iz Italije so prisotni predstavniki mladinskih gibanj KD, PRI, PSIUP, KPI in ACLI.

V otvoritvenem govoru je generalni tajnik socialistične mladine Roberto Cassola dejal, da konferenca ne more biti diplomatski sedež, na katerem se bodo obravnavali modeli evropske varnosti, temveč gre za poskus mladinskih organizacij da politično konkretizirajo idealne težnje, ki se pojavljajo povsod v Evropi in ki se paralelno razvijajo kljub tradicionalnim delitvam. Edina alternativa obstoječim zavezništvom je v ustvarjanju skupnega odgovora in kolektivne varnosti. Glede lastne organizacije je Cassola dejal, da nikakor niso pripravljeni pristati na zavezništvo, ki vključuje tudi fašistične partnerje, kot sta Portugalska in Grčija. Konferenca se bo zaključila v nedeljo 28. aprila.

Sindikalne organizacije so izdale skupno poročilo o pogajanjih s podjetjem FIAT v Turinu. Med razgovori so sindikalne organizacije izrekle dokončni kompromisni predlog glede najbolj perečega vprašanja delovnega urnika in bo na ta predlog vodstvo podjetja jutri odgovorilo. Od tega bo tudi odvisno, če bo prišlo do sporazuma, ali do razbitja pogajanj

Goldberg odstopil

WASHINGTON, 25. — Predsednik Johnson je danes sporočil na kratki tiskovni konferenci, ki jo je nalašč sklical v Beli hiši, da je ameriški predstavnik v OZN Goldberg podal ostavko. Dodal je, da je ostavko sprejel. Goldberg bo ostal na svojem mestu do junija in tedaj bo njegovo mesto prevzel George Ball. Johnson je dejal, da je Goldberg odstopil iz osebni razlogov, da pa bo vedno na razpolago vladi. George Ball je bil do leta 1966 državni podtajnik. Glede vietnamske politike je baje na strani «golobov».

Predsednik Johnson je skupini demokratičnih parlamentarcev izjavil, da ne misli popolnoma zapustiti politike med volilno kampanjo. Pripomnil je, da so letos zelo važne volitve. Čeprav ne bo kandidiral, ne bo ostal kot dezinteresiran opazovalec. Dejal je, da je potrebno braniti akcijo njegove vlade. Izjavil je, da misli po zapustitvi Bele hiše poučevati na univerzi v Teksasu.

Ponesrečen atentat na predsednika Alžira

Bumedien je bil le lažje ranjen z drobci stekla

Niso znane podrobnosti niti ozadje atentata

ALŽIR, 25. — Alžirska tiskovna agencija javlja, da so neznanci streljali danes ob 15. uri (po italijanskem času) z brzostrelko na avto predsednika Houarija Bumediena. Drobci stekla so laže ranili predsednika, ki je malo prej zapustil vladno palačo sredi Alžira, kjer je predsedoval ministrskemu svetu.

Do atentata je prišlo v notranjosti galerije v središču mesta v trenutku, ko je bil Bumediene namenjen v palačo vojnega ministrstva, kjer stanuje že od 1962. leta. Takoj po strelih so ga odpeljali v vojaško bolnišnico, kjer so glavni zdravnik Amir, prof. Aubert, prof. Andre in dr. Benbarek izdali poročilo, da je bil Bumediene le laže ranjen z drobci stekla v zgornjo ustnico in da ga niso pridržali. Njegovo stanje je povsem zadovoljivo. Predsednikov šofer pa je bil ranjen v desno ramo, vendar tudi njegovo stanje ni resno.

Kdo so atentatorji in koliko jih je bilo ni znano. Policija je namreč obkolila področje, kjer je prišlo do streljanja. Domnevajo, da je bil ubit tudi en član spremstva. Pravijo, da sta bili dve osebi, ki sta streljali na Bumediena, ubiti.

Po atentatu je bilo nekaj zmede, predvsem, ker je v bližini tudi postajališče avtobusov. Položaj je normalen in tudi mesto je kakor vsak dan mirno.

V predsednikovem avtu sta bila tudi šef cerimoniala in minister za prevoze Rabah Bitat. Oba sta se rešila brez poškodb.

Uradnih vesti o atentatu še ni. Očividci trdijo, da so slišali najprej strele iz brzostrelke in nato iz samokresov. Videli so le, da je na kraj prišlo pet rešilnih avtomobilov.

Glavni tajnik KPSZ Brežnjev je dva dni pred prihodom novega sovjetskega poslanika v Alžir poslal z datumom 14. april alžirskemu predsedniku Bumedienu poslanico, v kateri je izrazil upanje, da se bodo odnosi tako na političnem, gospodarskem, kulturnem in tudi vojaškem področju še izboljšali.

Iz neuradnih virov se je zvedelo, da se je Bumediene komaj odpeljal z avtom, ko je pred vozilo stopil otrok. Predsednik je naročil šoferju naj ustavi avto. Otroku je izročil pismo in potem ko se je Bumediene pogovoril z otrokom, je naročil osebam cerimoniala naj spremijo otroka na predsedstvo, kjer je hotel še govoriti z njim. Takoj zatem je avto počasi nadaljeval pot. Nepričakovano pa se je pred vozilom pojavila oseba z brzostrelko v roki. Medtem ko je atentator sprožil orožje, je šofer z neverjetno prisotnostjo duha silovito pognal vozilo, agenti spremstva pa so zaščeli streljati na atentatorja in njegove pajdaše.

Predsednik Bumediene je danes zvečer govoril nekaj minut iz radia Alžir. Med drugim je izjavil, da bo nadaljeval delo v korist ljudstva.

Proti večeru se je zbrala na alžirskih ulicah velika množica ljudi, ki je vzklikala predsedniku.

LONDON, 25. — Velika Britanija in Irak sta sklenila obnoviti v sredo, 1. maja diplomatske odnose, ki so bili prekinjeni lanskega junija med izraelskim napadom na arabske države.

Tudi Francija na konferenci neuvrščenih držav

PARIZ, 25. — Tu se je sestal svet ministrov zahodnoevropske zveze (v kateri je «šesterica» in Velika britanija) pod predsedstvom francoskega zunanjega ministra, ki je izrekel dobrodošlico. Zasedanje bo trajalo dva dni. Današnji dan je bil posvečen političnim vprašanjem, zlasti odnosom Vzhod - Zahod in krizi na Bližnjem vzhodu. Italijansko delegacijo vodi podtajnik zunanjega ministrstva Mario Zagari.

Po govoru Couve de Murvilla je prevzel predsedstvo francoski državni tajnik za zunanje zadeve André Bettencourt. Kolikor se je izvedelo, so najprej razpravljali o konferenci neuvrščenih držav, za katero se zavzema predsednik Tito. Možno je, da bi bila morda Francija povabljena na to konferenco. Najprej je o tej konferenci govoril Zagari. Delegati so soglašali, da bi morala biti konferenca, če bo res uspelo, da se sestane, dobro pripravljena. Zagari je tudi na dolgo govoril o glavnem problemu dopoldanskega zasedanja, o odnosih med Vzhodom in Zahodom. Pozitivno je ocenil nedavne dogodke v CSSR in na Poljskem ter se v bistvu izrekel za vsakovrstno sodelovanje Zahoda z Vzhodom.

Sedanje zasedanje je tudi kaj pripraven okvir za razpravo o vprašanju pristopa Anglije v ZET. Jutrišnjega zasedanja se bo udeležil tudi britanski zunanji minister Michael Stewart, ki je že danes zvečer odpotoval iz Londona.

POLICIJA JE ARETIRALA DESET ŽENA

Arabske žene protestirale proti paradi v Jeruzalemu

Parada predstavlja za prebivalce vzhodnega Jeruzalema pravo provokacijo

JERUZALEM, 25. — Izraelska policija je surovo razgnala 280 arabskih žena iz vzhodnega dela mesta, ki so protestirale proti vojaški paradi, ki jo Izrael namerava organizirati 2. maja v Jeruzalemu. Arabske žene so bile namenjene pred sedež vojaškega poveljstva, kjer so hotele oddati protestno pismo.

Policija je aretirala deset žensk, med katerimi sta tudi hčerka bivšega jordanskega obrambnega ministra in bivšega guvernerja arabskega dela Jeruzalema Anwar Zuseibech in znana voditeljica ženskega gibanja in bivša oficirka pomožnega ženskega angleškega korpusa Assia Halaby.

V dokumentu, ki so ga hotele predložiti vojaškemu poveljstvu, so ženske protestirale, ker predstavlja vojaška parada za arabske prebivalce vzhodnega dela Jeruzalema pravo provokacijo.

Policija je javila, da je aretirala tudi Abou Ghazali, ženo jordanskega poslanika v Španiji. Ranjenih ni bilo, pač pa so bile nekatere ženske zaradi spopada s policijo potolčene. Arabski voditelji v Cisjordanji so se zbrali na sestanku, kjer bodo razpravljali o možnosti proglasitve splošne stavke. O vojaški paradi so začeli razpravljati tudi na diplomatskem nivoju. V Jeruzalemu poudarjajo, da je ta zgolj notranjega značaja in da Izrael ne bo priznal Jordanji pravico do vmešavanja v Jeruzalemu.

Jordanci so danes javili, da so Izraelci streljali proti jordanskim kmetom. Jordanci so na ogenj odgovorili in streljanje je trajalo približno eno uro. Na jordanski strani ni bilo ranjencev, medtem ko so poškodovali tri izraelska vojaška vozila. Domnevajo, da so imeli na izraelski strani tudi nekaj žrtev.

Sovjetska zveza je v zadnjih tednih začela pošiljati v ZAR rakete «zemlja-zemlja» vrste Kennel. Rakete dosegajo daljino 90 km in jih lahko uporabljajo tako za obalno obrambo kot za napad na zemeljske cilje kot so topniška gnezda, koncentracija čet, vojaški konvoji itd.

To je prvič, da ameriški krogi verjamejo vestem izraelske tajne službe. Pred meseci je ta najavila pošiljke iz SZ raket vrste «Luna M», vendar v pentagonu niso verjeli, kot še vedno ne verjamejo, da ima ZAR te rakete.

Iz ameriških virov se je zvedelo, da je letalska industrija Marcela Dassaulta, kljub de Gaullovem embargu, preiskušala novo vrsto rakete «zemlja - zemlja», ki bi jo morala prihodnje leto izročiti Izraelu. Raketa, znana kot «MD-660», je baje močnejša od Kennelove, ki jo imajo Egipčani. To piše tudi «Le Monde», ki domneva, da bo imela raketa dva stadija in da jo lahko namestijo na premična izstrelišča. S tem orožjem bodo lahko streljali do 500 km daleč in bo imelo konico z navadnim ali z atomskim eksplozivom. Točnost zadetka se približuje kilometru, kar dokazuje, da bi se Izraelci poslužili rakete za uničevanje mest. Z doline Sinaja bi lahko napadli dolino Nila do Assuana, Aleksandrije in Kaira, v Siriji do Eufrata, Libanon, Jordanijo in severnozahodni del Saudske Arabije.

«Le Monde» dodaja, da so poskusi že na dobri poti in da Izraelci čakajo na zaključek serije 50 izstrelitev. Šele tedaj se bodo dokončno odločili. To raketo so ponudili pod imenom «Javelot» tudi francoski armadi, ki jo ni sprejela in se je raje odločila za rakete «Pluton». Izraelci trenutno nimajo raket «zemlja - zemlja» za tako daljino, medtem ko imajo nekaj «Hawkov», ki spadajo v serijo «zemlja - zrak».

Predstavnik tovarne Dassault je danes kategorično zanikal vest o gradnji kakršnihkoli raket za Izrael.

NOV SESTANEK V VIENTIANU V ZVEZI Z VIETNAMOM

Poljska zaprosila nekatere države naj pritiskajo na Washington

Nadaljuje se močno bombardiranje Severnega Vietnama

WASHINGTON, 25. — Iz Vientiana so javili, da sta se tam sestala ameriški poslanik in severnovietnamski odpravnik poslov. Predstavnik ameriškega državnega departmaja je izjavil, da ni bil še dosežen sporazum o sedežu pripravljalnih stikov. Na številna vprašanja časnikarjev ni hotel predstavnik odgovoriti.

V ameriških krogih zatrjujejo, da je ameriška nota, ki so jo v ponedeljek poslali Severnemu Vietnamu po ameriškem poslaništvu v Laosu, predlagala tudi «mehanizem», da bi premagali mrtvo točko o določitvi sedeža. Ta «mehanizem» baje določa, naj bi se poslužili drugih držav za posredovanje.

V zvezi s tem se znova postavljajo domneve, da so U Tantove izjave o morebitni izbiri Pariza morda v zvezi s to ameriško pobudo. Tudi včeraj je U Tant izjavil, da sta po njegovem mnenju Varšava in Pariz pripravna sedeža za pripravljalne stike. Zvedelo se je, da je severnovietnamski predstavnik izročil danes ameriškemu poslaniku v laoški prestolnici noto in da je to prvi neposreden odgovor Hanoja ameriški vladi v zadnjih dveh tednih ter da odgovarja na ameriško noto od ponedeljka. Na številna vprašanja časnikarjev, ali je hanojski predstavnik res izročil odgovor, ni hotel predstavnik ameriškega državnega departmaja odgovoriti.

V Varšavi se je zvedelo, da je poljska vlada zaprosila osem držav, naj pritiskajo na Washington, da bi prepričale ameriško vlado, da sprejme Varšavo kot sedež razgovorov. V poučenih krogih pravijo, da so omenjene države Švica, Japonska, Velika Britanija, Belgija, Italija, Francija, Indija in Kanada. Ni izključeno, da je poljska vlada posredovala tudi pri drugih državah. Ta svoj predlog je poljska vlada postavila med razgovori zunanjega ministra s poslaniki omenjenih držav. Vendar pa ni šlo za uraden korak.

Ameriški podpredsednik Humphrey je izjavil, da predvideva, da se bodo ZDA in Severni Vietnam v kratkem času sporazumela o izbiri sedeža. Pripomnil je da so v teku s tem v zvezi zasebni razgovori.

Ameriški predsednik Johnson je bil sinoči v Chicagu, kjer je govoril na večerji, ki jo je organizirala demokratična stranka za zbiranje sredstev za volilno kampanjo. Pred hotelom, kjer je bila večerja, se je zbralo več sto demonstrantov, ki so nosili transparente z napisi proti vojni v Vietnamu Policija je hotel močno zastražila

V Južnem Vietnamu se nadaljujejo spopadi na kopnem, ameriška letala pa nadaljujejo močno bombardiranje Severnega Vietnama.

Od petka so v teku spopadi v dolini Šau med ameriškimi in osvobodilnimi silami. Na področju Sajgona so se ameriške sile spopadle včeraj z osvobodilnimi silami 48 km severovzhodno od prestolnice.

V Sajgonu je policijsko ravnateljstvo objavilo izredno sporočilo, v katerem pravi, da se osvobodilne sile pripravljajo na ponovitev napadov, kakršne so izvedle med novoletno ofenzivo. Policija poziva prebivalce, naj prijavijo osumljene osebe in naj se ne zbirajo v skupinah. Že pred dnevi so odredili pripravljenost sajgonskih čet v mestu. Zadnje dni se je povečala sabotažna dejavnost osvobodilnih sil v samem mestu.

NEPRIJETNE TEŽAVE ZA LABURISTE

Preiskava proti funkcionarjem ki so se izrekli proti imigraciji

Hrupno izražanje solidarnosti s Powellom - Rezultati preiskav javnega mnenja kažejo trenutno dokaj slabo za laburiste

LONDON, 25. — Polemika okrog vprašanja rasizma se je v Anglijo še bolj razširila in zaostrila spričo odločitve notranjega ministra Jamesa Callaghana, da uvede preiskavo glede pisma 40 funkcionarjev imigracijske službe, ki so tako javno izrazili svoje soglasje s tezami konservativnega poslanca Ennocha Powella.

Omenjeni funkcionarji tudi zatrjujejo, da so za prekinitev imigracije barvnih ljudi. Ker pa gre za državne funkcionarje v posebno delikatni službi, je minister odredil preiskavo, kajti pismo postavlja v dvom njih nepristranskost. Organizator te pobude okrog pisma pa je bil suspendiran. Imen funkcionarjev niso objavili, ker je to po angleškem zakonu državna tajnost.

V nemirnem in razburjenem ozračju je parlamentarni podtajnik v notranjem ministrstvu David Ennals ki je odgovoren za probleme imigracije, potrdil vladno odločitev o preiskavi zaradi pisma 40 funkcionarjev imigracijske službe Ennochu Powellu. Ti funkcionarji so v službi na nekem londonskem letališču.

Vlada ima vso zadevo za zelo resno in je o njej obširno razpravljala na dopoldanski seji. Stališče, na katero so se postavili omenjeni funkcionarji, je zelo presenetilo britansko javno mnenje, ki ima nepristranskost za eno najbolj življenjskih aspektov britanske birokracije. V poslanski zbornici se je tudi voditelj opozicije Heath izrekel za preiskavo. Ker je funkcija imigracijske službe zelo občutljiva, so tudi politični krogi postali zaskrbljeni spričo stališča 40 funkcionarjev. Tako Ennals kot Heath sta sicer v poslanski zbornici poudarila, da imajo tudi funkcionarji pravico do svojega zasebnega mnenja, nimajo pa pravice javno izražati to mnenje. Vlada je obljubila, da bo podala poročilo, ko bo preiskava končana

Medtem se pa v določenih sektorjih nadaljuje zelo hrupno izražanje solidarnosti s Powellom, ki ima v mnogih primerih vse oblike rasizma. Zlasti med pristaniščniki so močne struje nasprotovanja priseljevanju, ki se izražajo celo s pohodi nad Westminster. Med pristaniščniki so se pojavili letaki, ki jih pozivajo, naj se ne udeležujejo demonstracij, in tudi sindikalni funkcionarji so jih skušali prepričati, naj opuste demonstracije, vendar brez uspeha. Okrog 1000 pristaniščnikov iz «Royal Groupof Docks» je sklenilo, da prekine delo za 24 ur. V tem času bodo šli pred Westminster s peticijo, ki so jo podpisali tudi pomorščaki.

Burnega ploskanja je bil deležen pristaniščnik, ki je v svojem govoru pozval tovariše, naj na jutrišnjo demonstracijo pripeljejo tudi žene in otroke. «Naj bo konec, je dejal, priseljevanja nebelih in ljudi iz Commonwealtha. Naši otroci bodo lahko jutri v nevarnosti. Nočemo, da bi bili tudi pri nas Detroiti».

Powell pa je doslej že prejel 65.000 pisem. Izmed 50.000 jih je bilo samo 30 proti Powellu.

Stališče britanskih pristaniščnikov in mnogih drugih delavcev glede priseljevanja barvnih ljudi je postavilo mnogo vprašanj, na katera skuša angleški politični svet najti odgovor. Osnova ravnanja pristaniščnikov, ki je vsaj navidezno rasistično, je stanje negotovosti, ki ima več komponent. Nekatere teh komponent so prav gotovo rasistične zaradi težkega sožitja belih in črnih v številnih mestnih področjih, kjer je problem gradenj že dovolj hud. Prenapolnjene hiše, šole natrpane do hodnikov, služba bolnišnic na meji svojih zmogljivosti — vse to je za bazo te ga težkega sožitja, zlasti v velikih industrijskih mestih, kot v Birminghamu, Manchestru, Leedsu, Sheffieldu itn.

Odnosi med belimi in črnimi delavci, ki so na delu še korektni, postanejo napeti v sožitju na isti cesti, v isti hiši.

Potem se kaže problem brezposelnosti. Sedaj je v Veliki Britaniji kakih 580.000 brezposelnih ali 2,5 odst. delovne sile. V duševnosti britanskega delavca živi kot omamljiva mora spomin strašnih let ekonomske krize in brezposelnosti, let «pohodov lakote» in splošnih stavk. Ta spomin je močno živ pri starejših delavcih in ti ga prenašajo na mlajše, kar ustvarja pravi umski blok in pojasnilo za ravnanje dela angleškega delavskega razreda. Gospodarske težave v državi, kriza šterlinga, povečanje brezposelnosti, vse to je obudilo stare strahove. In čeprav dotok barvnih delavcev nima nobene zveze z brezposelnostjo, je le postavil angleške delavce v stanje obrambe. Barvni delavci zapolnijo samo tiste praznine, ki so jih beli delavci pustili v javnem prometu, pomožnem delu, bolnicah. Brezposelnost pa ima druge vzroke. Če ne bi bilo barvnih ljudi, bi bila cela področja življenja paralizirana. Vsem navedenim dejavnikom pa je treba seveda prišteti pristno rasistično komponento, čeprav je morda v manjši meri prisotna, kot se splošno misli.

Danes so objavili rezultate neke preiskave javnega mnenja, na osnovi katerih bi dobili laburisti, če bi bile sedaj volitve, samo 28 odstotkov konservativci pa 56, torej dvakrat toliko.

Repatriirani iz Ruande beli plačanci

PISA, 25. — Davi ob 2.30 je na vojaškem letališču v Pisi pristalo nizozemsko letalo, v katerem je bilo večje število belih plačancev, ki so se vrnili iz Ruande, kjer so bili več mesecev v taborišču. V Ruando so se zatekli iz Konga po neuspelem uporu proti kongoški vladi. Letalo je najel mednarodni Rdeči križ.

Iz letala je izstopilo 16 plačancev, med katerimi trije Grki in en Izraelec. Nekatere od njih so spremljale afriške žene. Letalo je prispelo z Malte, kjer je bilo pristalo. Štiri tuje plačance so davi pripeljali z vlakom v Rim ter jih nato poslali z letali v Atene in Tel Aviv.

Drugo letalo, ki ga je najel mednarodni Rdeči križ, je prispelo davi na letališče Orly v Parizu. Pripeljalo je 25 francoskih plačancev. Z istim letalom so prispeli tudi štirje angleški plačanci in dva nemška. Prve so takoj poslali z letalom v London, druga dva pa sta nadaljevala pot v Köln. Drugih pet, in sicer štirje južni Afričani in en Švicar so nadaljevali pot v Zürich z istim letalom.

Iz Bruslja poročajo, da je prispelo na letališče blizu Liegea 53 belgijskih plačancev, 2 španska in 6 portugalskih s posebnim portugalskim vojaškim letalom. Tudi to letalo je najel mednarodni RK. V letalu je bilo tudi 11 žensk in 11 otrok, ki so žene in otroci plačancev. 12 plačancev so takoj odpeljali na letališče v Bruslju, od koder so odpotovali v Lizbono.

Belgijske plačance, med katerimi je bil tudi njihov poveljnik Schramne, so odpeljali z avtobusi v orožniško vojašnico v Vottenu, kjer so jih dolgo zasliševali. Tri od njih so pridržali, ker jih sumijo, da so zakrivili navadne zločine. Druge so odpeljali na železniško postajo in so nadaljevali pot v Bruselj. Polkovnik Schramne je prispel popoldne z avtomobilom svojega brata v Bruges, kjer živi njegova mati.

Voditelj francoskih plačancev Gilbert Martin je v Parizu izjavil časnikarjem, da je med lanskimi boji v Kongu padlo 31 plačancev, drugih 31 pa jih je bilo ubitih v Kinšasi. Martin je dejal, da je pripravljen znova odpotovati in «iskati akcijo».

Skupino 120 plačancev polkovnika Schramna so evakuirali včeraj iz Ruande, kjer so bili v taborišču 5 mesecev. Kongoška vlada je zaman skušala doseči njihovo izročitev, da bi jih postavila pred sodišče, in je končno privolila v njihovo repatriacijo s pogojem, da se njihove države obvežejo, da jim ne bodo dovolile povratka v Afriko.

Sedaj v Budimpešti 49 delegacij

BUDIMPEŠTA, 25. — Prvo poročilo pripravljalne komisije 44 partij, izdano včeraj zvečer, pravi, da so delegati najprej odobrili referat madžarske KP o dejavnosti po posvetovanju v februarju in marcu, nato pa so začeli diskusijo o praktičnih pripravah za konferenco novembra ali decembra v Moskvi.

Včeraj zvečer je prišlo v Budimpešto še pet delegacij: iz Brazilije, Finske, Indije, Peruja in Avstrije, tako da jih je sedaj 49.

MOSKVA, 25. — V Sovjetski zvezi so izstrelili še dva satelita vrste Kozmos, in sicer 217 in 218. Prvega so izstrelili včeraj, drugega pa danes.

V ZVEZNEM IN GOSPODARSKEM SVETU SKUPŠČINE SFRJ

Zelo živahna razprava o vprašanju zaposlitve

Novi ukrepi za poživitev gospodarstva

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 25. — V zveznem in gospodarskem svetu zvezne skupščine je bila danes zelo živahna razprava o vprašanju zaposlitve, ki postaja vse bolj pereče. Povod za razpravo je bilo poročilo, ki ga je v imenu zveznega izvršnega sveta na skupni seji obeh svetov podal predsednik zveznega sveta za delo Anton Polajnar.

Kot je razvidno iz poročila, se je število zaposlenih v letu 1966 in 1967, namesto da bi se povečalo za predvidenih 200.000, zmanjšalo za 117.000. Posebno zaskrbija povečanje nezaposlenih šolanih kadrov, zatem vprašanje zaposlitve nekvalificiranih delavcev na nerazvitih področjih in pojav presežka delovne sile v delovnih organizacijah. Vprašanje zaposlitve bo postalo še bolj pereče, če se ne najde potrebna rešitev, kajti računa se, da bo v prihodnjih treh letih končalo šolanje okrog 380.000 novih mladih kadrov.

Najrealnejše možnosti za novo zaposlitev vidi zvezni izvršni svet v turizmu, gostinstvu, trgovini, prometu, obrti in drugih terciarnih dejavnostih. Poleg tega bi se po mišljenju zveznega izvršnega sveta z intenzivnejšo stanovanjsko gradnjo lahko zaposlilo okrog 50 tisoč novih gradbenih delavcev. Polajnar je svoje poročilo končal z ugotovitvijo, da bi bila iluzija misliti, da se bo vprašanje zaposlitve lahko hitro rešilo.

Razprava na ločenih sejah zveznega in gospodarskega sveta je še bolj osvetlila to pereče vprašanje, ki postaja vedno ostrejše. Poslanci so se zelo kritično ozrli na predloženo poročilo zveznega izvršnega sveta, ki po mnenju nekaterih vsebuje namesto konkretnih predlogov bolj ali manj znane splošne ugotovitve, in so zahtevali, da zvezni izvršni svet predlaga konkretne predloge skupščini za rešitev vprašanja nezaposlenih. V gospodarskem svetu je poslanec Kotle pesimistično ugotovil, da bi se v Jugoslaviji v 1970. letu število nezaposlenih, če bi se nadaljevalo z dosedanjim tempom, lahko povečalo od sedanjih 280.000 na 900.000. Po mišljenju poslanca Nikole Kotla so majhne možnosti, da bi se število nezaposlenih z razvojem terciarnih dejavnosti lahko v kratkem zmanjšalo, kajti s povprečnim osebnim dohodkom 870 novih dinarjev mesečno je v Jugoslaviji kupna moč premajhna, da bi zagotovila hitrejši razvoj terciarnih dejavnosti.

Padli so ponovno predlogi, da se vprašanje zaposlitve reši tudi z zmanjšanjem delovne dobe za pokojnino od 40 na 35 let za moške in od 35 na 30 let za ženske. Po mišljenju poslanca Veberja zaostruje vprašanje nezaposlenosti med drugim tudi napake v gospodarski politiki, med njimi nepotreben uvoz blaga, ki se lahko v Jugoslaviji proizvaja. Sveta sta končala razpravo s sklepom, da zvezna odbora do prihodnje seje na podlagi poročila zveznega izvršnega sveta in današnje razprave pripravita ustrezne sklepe s predlogi v zveznem izvršnem svetu, da predloži skupščini konkretne ukrepe za rešitev vprašanja nezaposlenosti.

Zvezni izvršni svet je sprejel včeraj vrsto ukrepov za poživitev gospodarstva in izboljšanje položaja delovnih organizacij. Poleg tega je zvezni izvršni svet z istim namenom predlagal skupščini, da po kratkem postopku spremeni nekatere zakonske predpise. Med drugim zvezni izvršni svet predlaga znižanje obrestne mere na bančne kredite gospodarskim podjetjem od 8 na 10 odst., zmanjšanje zamudnih obresti od 6 na 4 odst in zmanjšanje obrestne mere na kredite, ki jih Narodna banka daje poslovnim bankam, od 7 na 6 odst. Za spodbujanje izvoza se predvidevajo eksportni krediti in zmanjšanje dela prispevka na osebne dohodke v korist zveze tistim podjetjem, ki izvažajo. Za poživitev notranjega trga je zvezni izvršni svet liberaliziral uredbo o potrošnih kreditih. Med drugim je povečana gornja meja potrošnih kreditov od 6.000 na 10.000 novih dinarjev. Tudi dijaki in študenti bodo lahko dobili za nakup knjig kredite do 800 dinarjev.

B. B.

Nadaljujejo se študentske manifestacije

MILAN, 25. — V številnih italijanskih mestih so se danes nadaljevale študentske demonstracije ter zasedbe fakultet v znamenje protesta proti zastarelemu univerzitetnemu ustroju in proti avtoritarizmu univerzitetnih oblasti

V Milanu se nadaljuje zasedba agrarne fakultete državne univerze, ki se je začela pred dvema dnevoma. Zasedba bi morala sicer trajati samo 48 ur, danes pa so študentje na zborovanju sklenili nadaljevati z bojem zaradi nerazpoložljivosti profesorjev za stvaren dialog s študenti.

V Bariju je od včeraj zaseden osrednji sedež univerze. Nekateri študenti, ki sodelujejo pri zasedbi, so se popoldne udeležili demonstracije proti mestnemu časopisu, ki je neobjektivno pisal o študentskih nemirih.

V Cataniji so danes študentje zasedli farmacevtsko fakulteto ter fakulteto za naravoslovne in biološke vede. Do zasedbe je prišlo, ker je fakultetni svet zavrnil študentske predloge.

PARIZ, 25. — V latinski četrti v Parizu je prišlo včeraj do masovnih študentskih demonstracij. Študentje so protestirali proti nedemokratičnemu ustroju francoske univerze, demonstrirali pa so tudi proti ameriški politiki v Vietnamu. Okrog 200 študentov je zvečer zasedlo poslopje, v katerem stanujejo številni ameriški in francoski študentje pariške univerze.

NEW YORK, 25. — Že tri dni je zasedeno znano newyorško vseučilišče «Columbia University», študentske demonstracije pa so se vršile na univerzah v Bostonu, Hartfordu, Princetonu in Ohiu.

BILBAO, 25. — Študentje ekonomskih ved univerze v Bilbau so včeraj zasedli fakulteto v znamenje protesta proti aretaciji nekega visokošolca Zvečer so študentje zapustili zasedeno poslopje, pred fakulteto pa jih je čakala policija, ki je vsem študentom zaplenila študentske izkaznice.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 23,7, najnižja 14,9, ob 19. uri 21,1 stopinje, vlaga 60 odst., zračni tlak 1014,6 pada, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 19,5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, PETEK, 26. aprila
ZDESLAV
Sonce vzide ob 5.00 in zatone ob 19.05 — Dolžina dneva 14.05 — Luna vzide ob 4.29 in zatone ob 18.07.
Jutri, SOBOTA, 27. aprila
BISTRA

OB 25. APRILU, PRAZNIKU ODPORNIŠKEGA GIBANJA

Počastitev padlih borcev osvobodilnega boja ob poudarjanju veljavnosti njegovih idealov

Zborovanje ANPI na Trgu Garibaldi in polaganje vencev odporniških organizacij in oblasti na spomenike padlih - Spominska svečanost v Rižarni - Poimenovanje trga v naselju S. Sergio po 25. aprilu - Zborovanje ANPI v Miljah

Venci pred spomenikom padlih slovenskih in italijanskih partizanov v Miljah

Na Trgu Garibaldi je bilo včeraj ob 10.30 javno zborovanje partizanskega združenja ANPI, na katerem sta govorila poslanka Marija Bernetič in član osrednjega vodstva ANPI odv. Canestrini. Zborovanju je predsedoval podpredsednik pokrajinskega odbora ANPI v Trstu Laurenti, ki je predstavil govornike in poudaril pomen praznovanja 25. aprila, dneva splošne vstaje v Severni Italiji proti fašistom in nemškemu okupatorju v l. 1945 Laurenti je hkrati pozdravil tudi vse borce, ki se v kateri koli dežeh na svetu borijo za svobodo in proti tujem okupatorju in je počastil spomin vseh, ki so padli in ki še danes padajo v osvobodilnih borbah. Hkrati je Laurenti sporočil, da je bil na pobudo in prizadevanja ANPI sprejet nov zakon, ki omogoča vsem bivšim partizanskim borcem, zlasti pa slovenskim, da dobijo uradno priznanje partizanskega borca.

Nato je spregovorila v slovenščini poslanka Marija Bernetič. Dejala je, da partizani in antifašisti praznujejo 25. april v spominu na slavno partizansko borbo. Nato je poudarila, da poteka letos tudi 20. obletnica italijanske republiške ustave, ki je zrasla iz antifašistične in osvobodilne borbe. Toda na žalost, je ugotovila poslanka, je naš obračun o uveljavitvi ustave zelo negativen. Da je ustava v glavnem le na papirju, občutijo najbolj Slovenci, je dejala Bernetičeva, ker do sedaj še niso bili izdani zakoni o izvajanju ustavnih načel o pravicah slovenske narodnostne manjšine, vlada pa celo zavrača zakone in ukrepe deželne uprave, ki so v korist Slovencev.

Poslanka je nato poudarila, da je treba še bolj utrditi vezi prijateljstva in bratstva med Slovenci in Italijani, kar predstavlja edino jamstvo za dosego slovenskih narodnostnih pravic.

Odvetnik Canestrini pa je v začetku svojega govora poudaril, da je treba na dan 25. aprila pustiti ob strani volilno propagando, ker je ta dan praznik vseh antifašistov in demokratov. Govornik je ostro obsodil tiste italijanske krogе, ki bi hoteli sedaj, po 25 letih klavrnega konca fašističnega režima, spraviti v en koš tako fašistične kot protifašistične borce, češ da smo itak vsi Italijani in da moramo pozabiti na vse za blagor domovine.

Potem ko je obsodil vsako poveličevanje fašističnega in nazadnjaškega reda, je odv. Canestrini poudaril, da so italijanski antifašisti prijatelji in bratje Slovencev in da se danes čutijo z njimi prav tako združeni, kot so bili za časa borbe proti fašizmu.

Tudi v Miljah so na pobudo tamkajšnje sekcije združenja partizanov — ANPI proslavili 23. obletnico osvoboditve. Že pred zborovanjem na trgu pred županstvom so predstavniki združenja položili venec v spomin padlih na miljskem pokopališču. Po zborovanju pa so šli tja tudi najvišji predstavniki miljske občine.

Osrednja svečanost je bila ob 11. uri na Trgu Marconi. Zborovanju je predsedoval predstavnik miljskega združenja partizanov Giorgio Marzi. Za njim je spregovoril v slovenščini Kiljan Ferluga, ki je poudaril, da je slovensko prebivalstvo našega ozemlja dalo ogromen delež v borbi proti fašizmu in pozneje v narodnoosvobodilni vojni. Zato je nujno, da se prizna Slovencem vse pravice, ki jim pritičejo v duhu republikanske ustanove in drugih obveznosti.

Po krajšem nagovoru Adriana Crevatina, ki je govoril v imenu mladine, je udeležence proslave pozdravil v imenu pokrajinskega odbora združenja partizanov — ANPI Vladimir Kenda. Govornik je še prav posebej poudaril trdno povezanost bivših borcev obeh narodnosti na našem ozemlju, ki naj bo tudi v bodočnosti trdno jamstvo za uresničenje velikih ciljev, za katere so se skupno borili v zadnji vojni. Sem spadajo tudi zahteve Slovencev na Tržaškem in Goriškem po popolni enakopravnosti.

Nato je govoril znani politični delavec iz Pordenona poslanec in deželni svetovalec Mario Bettoli, ki je obravnaval razna vprašanja sodobne ureditve italijanske družbe v luči narodnoosvobodilne borbe. Govornik je posvetil veliko pozornost vprašanju vzgoje mladine v svobodoljubnem duhu. Mladine se ne smemo bati — je dejal — temveč ji moramo zaupati. Današnja mladina bo ponesla naprej zastavo svobode, tako kot jo je ponesla tista, ki se je udeležila narodnoosvobodilne borbe.

Po proslavi na Trgu Marconi so vsi udeleženci odšli do spomenika padlim. Na čelu sprevoda sta dva mestna redarja nosila venec občinske uprave, a za njima dva bivša partizana venec krajevne sekcije ANPI.

Predstavniki partizanskega združenja ANPI, Združenja bivših političnih deportirancev v nacističnih taboriščih (ANED) in Združenja političnih preganjancev (ANPPIA) so včeraj dopoldne položili vence v počastitev spomina padlih borcev in žrtev nacističnega terorja v Rižarni, na vojaškem pokopališču, na pokopališču pri Sv. Ani, v parku pri Sv. Justu, v Ul. D'Azeglio in v Ul. Ghega. Člani občinskega odbora in predstavniki svetovalskih skupin so položili vence tržaške občine v Ul D'Azeglio, v Ul. Ghega, pri openskem strelišču, v Bazovici, v parku pri Sv. Justu in v Rižarni. Vence deželnega sveta in deželne uprave so položili v Rižarni v parku pri Sv. Justu in na strelišču na Opčinah. V Rižarni smo opazili tudi vence pokrajinske uprave in sekcije PSU od Sv. Sobota, delegacija pokrajinskega odbora PSU pa je položila venec v parku pri Sv. Justu. Ob skromnem spomeniku v Rižarni je bilo včeraj skupno osem lepih lovorovih vencev, vsaka celica pa je bila okrašena s šopski cvetja. Dopoldne in popoldne, dokler je bila odprta, so prihajali v Rižarno ljudje iz mesta in okolice. Ogledovali so si mrko stavbo, strašne celice in kraj, kjer je bil krematorij, obujali spomine na hude čase osvobodilnega boja in padle svojce, prijatelje in znance z željo, da bi se strahote vojne in taborišč smrti, kot je bila Rižarna, nikoli več ne ponovile, in da bi se uresničili ideali, za katere so darovali svoja življenja padli borci, aktivisti, talci, Slovenci in Italijani.

Na dvorišču Rižarne so bili ob 10. uri katoliški, pravoslavni in židovski obred. Prisotni so bili župan inž. Spaccini, vladni komisar Cappellini, predsednik pokrajine dr. Savona, predstavniki vojaških oblasti itd.

Po ceremoniji v Rižarni je bila v naselju S. Sergio svečana prireditev za poimenovanje tamkajšnjega trga po 25. aprilu. Župan inž. Spaccini je v svojem govoru predvsem omenil svečanost v Rižarni, v kateri «smo počastili spomin vseh padlih v osvobodilni borbi; vojake, civiliste Italijane, Slovence Žide Povezal je proslave «Trst 68» s proslavo odporniškega gibanja in poudaril, da je nova Evropa zrasla iz žrtev in idealov svobode, miru in ljubezni, ki so bili kvas odporniškega gibanja in morajo biti temelj javnega življenja ter odnosov med narodi. Omenil je, da so v naselju S. Sergio že poimenovali ulice po padlih borcih in da bodo poimenovali še druge ulice.

Predsednik deželnega odbora dr. Berzanti je nato imel daljši govor, v katerem je med drugim dejal, da so spominske svečanosti koristne in potrebne, da se podčrtajo temeljne vrednote odporništva in obudi spomin na žrtve, ki jih je zahtevala osvobodilna borba, iz katere je zrasla italijanska republika z demokratično ustavo. Kdor se zaveda teh vrednot, se ne more zadovoljiti z doseženimi uspehi, ampak mora vlagati svoje sile, da se uveljavijo v državnem in mednarodnem življenju. To velja zlasti še za našo deželo in Trst, da se bo razvijalo medsebojno spoštovanje mirno sožitje, dialog in vedno bolj široko sodelovanje med narodi ob Jadranu.

OTVORITEV OB PRISOTNOSTI PREDSTAVNIKOV OBLASTI

Mednarodna cvetlična razstava od včeraj odprta za občinstvo

Po otvoritvenih nagovorih dr. Savone, župana dr. Spaccinija in ravnatelja razstave prof. Nattija, je predsednik dežele dr. Berzanti prerezal tradicionalni trak

Predsednik deželnega odbora reže trak. Levo predsednik pokrajine dr. Savona, desno ravnatelj razstave prof. Natti

13. mednarodna cvetlična razstava v Miramarskem parku je včeraj nekaj po 13. uri bila z uradno svečanostjo odprta za občinstvo. V lepem sončnem vremenu, kot nalašč primernem za barvit cvetlični okvir, so otvoritvi prisostvovali številni predstavniki oblasti in ustanov, med katerimi predsednik deželnega odbora dr. Berzanti, predsednik pokrajinske uprave in predsednik Ustanove za preporod kmetijstva dr. Savona, tržaški župan inž. Spaccini, deželni odbornik za javna dela Masutto, predsednik pristaniške ustanove in bivši župan dr. Franzil, vladni komisar prefekt dr. Cappellini, kvestor Guida in drugi.

Takoj po prihodu predstavnikov oblasti in gostov na teraso pred vhodom v novi razstavni paviljon, je prisotne nagovoril predsednik pokrajine in Ustanove za preporod kmetijstva dr. Savona, ki je najprej dejal, da se letošnja mednarodna cvetlična razstava vključuje v okvir prireditev ob 50-letnici prihoda Italije v Trst. Nato je poudaril, da namen tržaške mednarodne cvetlične razstave že od njene prve izdaje ni bil samo v določeni trgovski funkciji na tem specializiranem področju, temveč tudi in predvsem, je dejal dr. Savona, v njeni vzgojni funkciji, s katero se pridružuje vsem ostalim pobudam za ohranitev prirodnih lepot naše dežele, ki so nenadomestljiv okvir stvaritvam ustvarjalnega genija. Tržaška cvetlična razstava je s tem — je dejal dr. Savona — odigrala zelo pomembno vlogo, ki se uvršča med najpomembnejše, kar jih je bilo v Trstu. Potem ko je izrekel priznanje vsem, ki so sodelovali pri organizaciji razstave in zlasti ravnatelju prof. Nattiju, se je zahvalil tudi predsedniku republike, ki je prevzel nad razstavo svoje pokroviteljstvo.

Za dr. Savono je spregovoril župan inž. Spaccini, ki je med drugim dejal, da je Trst upravičeno ponosen na to mednarodno prireditev, ki predstavlja tudi pomembno turistično privlačnost ne samo za domače, temveč tudi za inozemske turiste. Tudi on je poudaril letošnji posebni pomen razstave ob 50-letnici, ki pogojuje tudi njeno letošnjo izjemno organizacijsko strukturo, saj bo razstava praktično trajala brez presledkov tja do 4. novembra, ter izrekel zahvalo in priznanje mestne občine organizatorjem in prireditelju.

Kratko tehnično obrazložitev razstave je nato podal ravnatelj prof. Natti, vi je med drugim dejal, da je razstava razdeljena na 13 specifičnih razstav v 13 ciklih in da bo skupno trajala 194 dni. Omenil je postavitev novega funkcionalnega paviljona ter nasad vrtnic in tulipanov na skupni površini nad 20.000 kv. m. Vse to — je dejal prof. Natti — je zahtevalo zavzet napor organizatorjev in ustanov, ki so dale svojo pomoč. Nato je poudaril poleg trgovske tudi kulturno vlogo razstave, pri čemer je omenil, da se bo vsak obiskovalec, domači in inozemski, lahko prepričal, da je bila posebna skrb posvečena čuvanju prirodnega okvira Miramarskega parka, ki ni bil nikjer niti najmanj prizadet in ki bo po zaključeni razstavi ostal nedotaknjen v vsej svoji edinstveni lepoti in očarljivem miru, katerega bodo deležni tudi številni obiskovalci razstave. Prof. Natti je še dejal, da sodeluje pri razstavi 360 razstavljavcev iz 25 držav, ki obiskovalcem skozi vseh sedem mesecev ne bodo nudili samo cvetličnih izdelkov, temveč tudi slikarska dela, otroške risbe, strokovne publikacije itd., razen tega pa bodo v okviru razstave tudi simfonični koncerti in druge visoko kvalitetne kulturne prireditve. Prav s tem bo razstava še povečala svoj vzgojno - kulturni pomen in svoje poslanstvo ljubezni do narave zlasti pri mladih ljudeh.

Po zaključenih govorih je predsednik deželnega odbora dr. Berzanti prerezal trak ob vhodu v paviljon, nakar so si predstavniki oblasti in gostje, ter za njimi številno občinstvo, ogledali najprej krasno rezano cvetje z riviere, zlasti nageljne, vrtnice in drugo cvetje, filatelistično razstavo na temo orhideje, kolektivno razstavo nekaterih najpomembnejših slikarjev iz naše dežele na cvetlično tematiko, razstavo strokovnih knjig in primerkov ikebane, ter še razstavo eksotičnih okrasnih ptičev v pokritem paviljonu, potem pa so se podali še k nasadom tulipanov pred manjšim gradičem, ki nudijo prekrasen pogled s svojo pestro barvitostjo, čeprav se je cvetje zaradi vročine v teh dneh začelo žal že usipati, in še k nasadom vrtnic vzdolž in iznad «Drevoreda vrtnic», ki pa bodo prišli do svojega polnega izraza šele ob cvetenju v prihodnjih mesecih.

Razstavo, zlasti tulipane in pa eksponate v pokritem paviljonu, si je že včeraj popoldne ogledalo zelo veliko število obiskovalcev, ki so lep sončni dan izkoristili tudi za osvežilni sprehod po Miramarskem parku.

Avto ga je povozil

Nekaj metrov pred obmejnim blokom pri Lazaretu je prišlo včeraj popoldne do prometne nesreče, katere žrtev je bil 30-letni Eugenio Rotar iz Ul. Flavia 22. Mož je okrog 15.30 hodil po cesti proti campingu, ko ga je povozil fiat 600, ki ga je šofiral 19-letni Eddi Sepich s Trga Stare mitnice 13. Rotarja, ki se je udaril v levi kolk in po desnem stopalu, so z rešilnim avtomobilom odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so ga pridržali na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v 10 dneh.

Stegnenico si je zlomil

65-letni Karel Štoka s Kontovela št. 161 se je včeraj ponesrečil v stanovanju hčerke Marije Ferluga v Miljah, Ul. s. Barbara 17. Priletni mož je na hodniku stanovanja zdrsnil in padel na tla ter si verjetno zlomil desno stegnenico. Njegova hčerka je poklicala bolničarje Rdečega križa, ki so ponesrečenca z rešilnim avtomobilom odpeljali v splošno bolnišnico. Tu so ga pridržali na ortopedskem oddelku, kjer se bo moral Štoka zdraviti od 20 do 90 dni.

Izleti

SAK Jadran vabi na tradicionalni spomladanski izlet na Plitvička jezera, ki bo v soboto in nedeljo 27. in 28. tm. Cena 3000 lir. Odhod avtobusa v soboto ob 7. zjutraj izpred sodnije. Zadnje prijave danes dopoldne na univerzi.

* * *

SPDT priredi 5. maja letos izlet z avtobusom na Krim pri Ljubljani z ogledom Iškega Vintgarja in gradu v Peklu. Vpisovanje v Ul. Geppa 9 do 2. maja.

* * *

SPDT priredi v nedeljo, 28. aprila srečanje med planinci in alpinisti pri razvalinah gradu nad Zabrežcem. Sestanek ob 14. uri v Bazovici pri avtobusni postaji.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Al Lloyd Ul. Orologio 6, Ul. Diaz 2, Alla Salute Ul. Giulia 1, Picciola, Ul. Orlani 2, Vernari, Trg Valmaura 11.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Alla Basilica Ul. S. Giusto 1, Croce Verde, Ul. Settefontane 39, Ravasini, Trg Liberta 6, Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

Z ZASEDANJA O RAZDELJEVANJU IN TRGOVINI

Vpliv obmejnega osebnega prometa na potek trgovine v naši pokrajini

Dr. Geppi trdi v svojem poročilu, da so lani italijanski državljani nakupili v jugoslovanskem obmejnem pasu za okoli 18,5 milijarde lir blaga, pri nas pa so nekatera področja trgovine napredovala prav zaradi jugoslovanskih kupcev

Na nedavnem zasedanju o razdeljevanju in trgovini v deželi Furlaniji - Julijski krajini, ki je bilo na videmski trgovinski zbornici, je predsednik tržaškega združenja trgovcev dr. E. Geppi obširno govoril o razvoju in problemih trgovine v tržaški pokrajini (glej poročilo v včerajšnji številki). Med problemi, ki jih je najbolj razvil, je tudi vprašanje vpliva maloobmejnega prometa s sosedno republiko na tukajšnjo trgovinsko mrežo.

Od leta 1961. dalje, naglaša dr. Geppi v svojem poročilu, se tržaška trgovina nahaja v velikih težavah; eno izmed teh pa predstavlja zlasti živahno nakupovanje domačinov na sosednem jugoslovanskem obmejnem področju. Tržačani hodijo v velikem številu čez mejo, kakor hodijo sicer v velikem številu tudi v Furlanijo, saj je nemogoče zahtevati, naj bi ostali vedno «doma», stisnjeni v tesnem prostoru, ki ga zavzema današnja tržaška pokrajina. Poleg tega je treba upoštevati, da se iz zgodovinskih, etničnih, socialnih in drugih razlogov tržaško rezidentno prebivalstvo podaja na sosedna jugoslovanska področja, na Kras ali v Istro, ne da bi imelo pri tem vtisa, da gre «v tujino», ali da stopa čez državno mejo. Trst, Kras in Istra, to je že od nekdaj ena sama integrirana enota. Odtod tolikšno število prehodov, pa tudi tolikšno število potnih listov in propustnic. Prav tako gravitira od nekdaj na Trst prebivalstvo s sosednjega obmejnega pasu, tako da je tudi število jugoslovanskih državljanov, ki redno zahajajo k nam, vedno zelo visoko.

Seveda vpliva na razvoj osebnega obmejnega prometa tudi gospodarski moment, to je razlika v cenah nekaterih blagovnih vrst, ter različna izbira potrošnega blaga. Na Tržaškem so nekatera področja trgovine imela od tega precejšnjo škodo: tako se je prodaja domačega sira, masla in drugih mlečnih izdelkov od leta 1955 do leta 1967 skrčila z 29.517 na 26.625 stotov (to je za 10,86 od sto), prodaja mesa s 120.588 na 117.189 stotov ali za 2,90 od sto, (če pa upoštevamo izključno goveje meso, potem je znašalo nazadovanje celo 10,8 od sto), prodaja olivnega olja se je skrčila z 22.274 stotov v letu 1957 na 9.356 stotov v letu 1966 (to je za 57,99 od sto — manjkajo podatki za leto 1955 in za leto 1967), prodaja bencina pa se je od leta 1962 do 1967 zmanjšala za 2,1 od sto, medtem ko je v istem razdobju število avtomobilov narastlo za 111,2 od sto). Po induktivnem računu, ki ga je izvedlo združenje trgovcev, naj bi bili tržaški avtomobilisti v lanskem letu porabili 58,976.000 litrov goriva, od tega pa naj bi ga natankali v Jugoslaviji 31,630.000 litrov. Za italijanski erar je to pomenilo 3 milijarde lir izgube.

Združenje računa, da je vsak italijanski državljan, ki se je lani podal na sosedno jugoslovansko področje, potrošil tamkaj povprečno po 2.500 lir: potem je znašala skupna vrednost nakupljenega blaga in storitev okoli 18,5 milijarde lir. Ta številka — pravi dr. Geppi v svojem poročilu, — vzbuja na tej strani velike skrbi, čeprav je treba upoštevati, da tudi jugoslovanski državljani, ki prihajajo k nam, kupujejo najrazličnejše blago v naših trgovinah. Koliko potroši vsak izmed njih, je nemogoče ugotoviti ali pa sploh oceniti, pravi dalje poročilo, bilanca da pa izkazuje velik primanjkljaj za Italijo, tudi zaradi tega ker izmed jugoslovanskih državljanov, ki prihajajo k nam v maloobmejnem prometu, je mnogo takih, ki najprej prodajo blago, ki so ga prinesli s seboj čez mejo, in šele nato potrošijo tako pridobljene lire v tržaških trgovinah.

Kljub vsem težavam, s katerimi se je srečala v zadnjih 20 letih, pa je tržaška trgovina le ostala pri življenju, ugotavlja še dr. Geppi v svojem poročilu, ter se je na nekaterih področjih celo okrepila. To velja za področja, ki se jim je tržišče v tem času povečalo in razširilo, in sicer prav s prilivom jugoslovanske klientele.

Pri igranju nogometa si je zlomil roko

Pri nogometni tekmi med ekipama «Fulgor» in «Rocol», ki se je odigrala včeraj zjutraj na igrišču pri Montuzzi, se je ponesrečil 14-letni dijak Furio Ussai, ki stanuje v Ul. Cimarosa 6. Da bi dosegel žogo je fant akrobatsko skočil, nato pa nerodno padel na tla ter si zlomil levo roko. Z zasebnim avtomobilom so ponesrečenca odpeljali v splošno bolnišnico, kjer se bo moral fant od 30 do 60 dni zdraviti na ortopedskem oddelku.

PODATKI ZA TRGOVSKI PROMET V MARCU

Brez dovoza nafte za naftovod se je pomorski promet zmanjšal

Samo v marcu so pripeljali za potrebe naftovoda 1.156.986 ton nafte - Zmanjšal se je tudi blagovni promet po železnici

Tržaška trgovinska zbornica je objavila podatke o trgovskem prometu za mesec marec in pa za prvo letošnje trimesečje. Iz teh podatkov je razvidno, da se je v letošnjem marcu v primerjavi z lanskim, če odštejemo promet z nafto za naftovod, pomorski promet kar občutno zmanjšal. Prav tako se je zmanjšal promet po železnici, medtem ko podatkov za promet s tovornjaki poročilo trgovinske zbornice ne navaja.

Celotni pomorski promet v letošnjem marcu je dosegel 1,663.176 ton, od česar odpade 1,458,018 ton na izkrcano in le 205.158 ton na vkrcano blago. Lani so te postavke v marcu znašale 616.091 ton, od česar 468.669 ton izkrcanega in 147.422 ton vkrcanega blaga. Vendar pa je treba od letošnjih podatkov odšteti pri izkrcanem blagu kar 1,156.986 ton nafte, poleg tega pa še 19.715 ton blaga za zaloge in za oskrbovanje ladij. Na oskrbovanje ladij je lani odpadlo 7.607 ton.

Železniški promet je v marcu znašal skupno 128.028 ton, kar je skoraj za 60 ton manj v primerjavi z lanskim marcem (184.158 ton). Od tega je bilo v dovozih 61.781 ton, v odvozih pa 66.247 ton blaga.

Podatki za prvo letošnje trimesečje pa so naslednji: celotni pomorski promet od januarja do konca marca je dosegel 4,621.001 ton v primerjavi z 1,701.499 tonami, pri čemer pa odpade na izkrcano nafto za naftovod 2,981.825 ton, kar pomeni, da se je v letošnjem trimesečju v primerjavi z lanskim pomorski promet brez nafte zmanjšal za okrog 60.000 ton. V letošnjem prvem trimesečju so po morju pripeljali skupno 4,142.488 ton, odpeljali pa 478.513 ton. Od skupnega letošnjega prometa odpade na zaloge in ladijsko oskrbo 41.671 blaga.

Promet na železnici je v razdobju januar-marec zabeležil 396.791 ton in je bil za okrog 100.000 ton manjši od lanskega enakega razdobja. Po železnici so pripeljali v Trst 190.702 ton blaga, odpeljali pa 206.809 ton blaga.

Za promet s tovornjaki med tržaškim pristaniščem in zaledjem poročilo ne navaja podatkov, v lanskem prvem trimesečju pa je ta promet v celoti znašal 496.245 ton.

Volilna zborovanja

Danes ob 18.45 uri bo na Trgu Garibaldi za združeni PSI-PSDI govoril kandidat za deželni svet Claudio Bonicioli, član upravnega sveta tržaških združenih bolnišnic, ki bo orisal položaj v mestnih bolnišnicah.

KPI bo imela naslednja zborovanja: ob 12. uri pri tovarni Vetrobel v industrijskem pristanišču, kjer bo govoril kandidat za deželni svet inž. Antonino Cuffaro; ob 18. uri v Ul. Almerigotti, kandidatka za poslansko zbornico Jole Burlo, na Šentjakobskem trgu senator Vittorio Vidali in kandidat za deželni svet Supancic; ob 19. uri na Lonjerski cesti Silvano Bacicchi, kandidat za deželni svet, v naselju S. Sergio kandidat za deželni svet Claudio Tonel; ob 20. uri v Boršt u kandidat za deželni svet Dušan Lovriha in Slava Cebulec ter v Štramaru kandidat za deželni svet inž. Cuffaro.

PSIUP bo imela zborovanje ob 19. uri na Trgu sv. Antona, kjer bo govoril Ezio Martone, tajnik tržaške federacije stranke in kandidat za poslansko zbornico.

Zakonca ranjena pri trčenju na obalni cesti

Mlad zakonski par je bil včeraj ranjen v prometni nesreči, do katere je prišlo okrog 15.30 na obalni cesti. 34-letni Renzo Bernardi iz Ul. Catraro 5 je iz Sesljana proti Trstu vozil svoj opel, v katerem sta sedeli še njegova 34-letna žena Morosina Saul ter 5-letna hčerka Paola. Ko je dospel v bližino naravnega predora, je iz še nepojasnjenih razlogov trčil v zadnji del fiata 850 coupé, ki je peljal pred njim in ga je vozil 46 letni Ferruccio Paris iz Ul. Matteotti 22. Pri trčenju sta se zakonca udarila v vetrobransko steklo, njuna hčerka pa, ki je sedela na zadnjem sedežu, je ostala nepoškodovana.

Na kraj nesreče so prihiteli agenti prometne policije, da bi ugotovili vzroke trčenja. Prihiteli so tudi bolničarji Rdečega križa, ki so ranjenca odpeljali v splošno bolnišnico.

Najhuje se je poškodovala Morosina Saul: zdravniki so ji ugotovili rane in odrace po čelu in obrazu ter poškodbe po zobeh. Pridržali so jo na nevrokirurškem oddelku, kjer bo žena okrevala v dveh tednih. Njenemu možu so nudili prvo pomoč zaradi ran in ogrebnin po čelu, desni roki in komolcu. Zdravil se bo 10 dni. V bolnišnici so pregledali tudi malo Paolo, ki pa ni imela nobenih poškodb.

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM
Italo Svevo . Tullio Kezich
«ZENOVA IZPOVED»
(La coscienza di Zeno)
Drama v dveh delih
V nedeljo, 28. aprila ob 16. uri
Abonma: invalidski red C — sindikalni red G
(Vstopnice so še na razpolago)
Prodaja vstopnic vsak dan od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih samo eno uro pred pričetkom predstav. Rezervacije na tel. 734265.

PEVSKI ZBOR «VASILIJ MIRK» S PROSEKA-KONTOVELA
priredi
v soboto, 27. aprila ob 21. uri v Kulturnem domu v Trstu
KONCERT
partizanskih umetnih in borbenih pesmi
Dirigira: IGNACIJ OTA
Sodelujejo:
ALEKSANDER VODOPIVEC — klavir
OSKAR KJUDER — harmonika
STANE STARESINIČ — član SG
Vstopnina: 500 lir, dijaki in pevci z izkaznico 300 lir; rezervacija in prodaja vstopnic v Tržaški knjigarni.

SAK JADRAN obvešča,
da bo danes, 26. t. m. ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma predavanje z naslovom
«USPESNOST PRIPADNIKOV NARODNE MANJŠINE — PSIHOLOŠKA PROBLEMATIKA».
Predavatelja bosta dr. Danilo Sedmak in dr. Rafko Dolhar.

Gledališča

Verdi

Pri blagajni gledališča «Verdi» se nadaljuje prodaja vstopnic za sobotni simfonični koncert, na katerem bo orkester gledališča Verdi pod vodstvom dirigenta Vittoria Guia izvajal Gluckovo uverturo, Preludij, Arijo in Finale Cesara Francka ter Brahmsovo četrto simfonijo.

Prodaja vstopnic se nadaljuje.

Kino

Nazionale 16.00 «Camelot». R. Harris, V. Redgrave, F. Nero. Film tre oscarjev. Technicolor 70 mm sistem.
Excelsior 16.00 «Senza un attimo di tregua». Lee Marrin, Angie Dickinson, Technicolor. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Fenice 15.30 «Troppo per vivere, poco per morire». Technicolor. Claudio Brook, Daniela Bianchi.
Eden 16.00 «Trans Europa Express». J. Louis Trintignat. Prepovedano mladini pod 18. letom. Technicolor.
Grattacielo 16.00 «Manon 70». Catherine Deneuve, Samy Frey. Eastmancolor. Prepovedan mladini pod 14 letom.
Ritz (Ulica San Francesco štev. 19) 15.30 «Gangster story». Warren Beatty in Faye Dunaway.
Alabarda 16.30 «I selvaggi». Nancy Sinatra, Peter Fonda. Technicolor.
Filodrammatico 16.30 «Sette volte donna». Shirley McLaine.
Moderno 16.00 «Il massacro del giorno di San Valentino». Panavision. Technicolor. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Cristallo 16.30 «Masquerade». R. Harrison, S. Hayward. Technicolor.
Garibaldi 16.30 «L'uomo di Rio». J. P. Belmondo
Capitol 16.00 «Pronto c'è Giuliana per te». Mita Medici, Gianni Dei. Technicolor.
Aurora 16.00 «Gli occhi della notte». Technicolor
Impero 16.30 «La valle delle bambole». Barbara Parkins, Sharon Tate.
Astra 16.00 «Delitto perfetto».
Vittorio Veneto 15.30 «James Bond 007, Casino Royal». P. Sellers, Ursula Andrews, D. Niven.
Abbazia 16.00 «L'uomo di terror». R. Hudson in J. Chandler
Ideale 16.00 «Kriminal». Helga Line, Gleen Saxon. Technicolor . Cinemascope.

TOVARNA GUMIJEVIH IZDELKOV «SAVA» KRANJ
išče
za svojo prodajalno v Kopru
3 PRODAJALCE
Pogoj: KV trgovski delavec z dveletno prakso na enako zahtevnih delovnih mestih v trgovini
Podjetje si pridržuje pravico da pred sklenitvijo delovnega razmerja preizkusi strokovne in druge delovne sposobnosti kandidata.
Osebni dohodek po pravilniku o delitvi OD podjetja.
Nastop službe po dogovoru.
Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati, ki stanujejo v Kopru.
Pismene prijave s kratkim življenjepisom sprejema kadrovska služba podjetja najkasneje do 6. 5. 1968.

Marija Bernetičeva govori na zborovanju ANPI na Trgu Garibaldi

Predstavniki oblasti in občinstvo med svečanostjo v Rižarni

KATOLIŠKA CERKEV IN SOCIALISTIČNE DRŽAVE

Vatikan se vse bolj ozira proti Vzhodu

Veliki preobrat v odnosih z nastopom Janeza XXIII. - Zastopniki ruske pravoslavne cerkve na vatikanskem koncilu - Povečana diplomatska dejavnost na Madžarskem, Češkoslovaškem in Poljskem

Že nekaj časa je očitna želja Vatikana, da bi izboljšal in postopno uredil svoje odnose do socialističnih dežel. Za to je moč navesti več prepričljivih argumentov, med temi tudi stališča na samem koncilu, da navedemo enega od najznačilnejših.

Za dosego tega, pa bo treba rešiti vrsto vprašanj, tudi takih dokaj delikatnega značaja, kakršno je, postavimo, vprašanje madžarskega kardinala Mindszentyja, ki se že od 4. novembra leta 1956 nahaja kot politični begunec v ameriškem veleposlaništvu v Budimpešti.

Javna tajnost je, da je njegov primer postal nevšečen že za vse, ki se jih tiče: za madžarsko vlado, ki tako vrsto političnega zatočišča smatra za politično izzivanje, za ameriškega gostitelja, ki bi svoje odnose do Vzhoda rad razbremenil vseh nepotrebnih bremen, kot tudi za sam Vatikan, kateremu je ta mučenec iz prvega povojnega desetletja zdaj v dokajšnjo napoto v njegovem stremljenju, da bi izboljšal svoje odnose z vzhodnoevropskimi deželami.

Mindszentyja je doslej obiskalo že nekaj visokih vatikanskih dostojanstvenikov, da bi ga pregovorili za odhod v Rim« Med temi so bili dunajski kardinal Koenig in pa diplomata kurije Casaroli in Bongianino. Prvič ga je k Mindszentyju poslal maja 1963 papež Janez XXIII. Dva meseca prej je Hruščov pustil iz zapora ukrajinskega nadškofa Slipyja. Janez XXIII. je bil tako navdušen nad tem uspehom, da je skušal doseči izpustitev še dveh katoliških dostojanstvenikov: praškega nadškofa Beranna in madžarskega primasa Mindszentyja. Vtem ko je primer praškega nadškofa bil rečen enostavno, pa je madžarski primas povzročil dokaj nevšečnosti ne samo madžarski in ameriški, marveč tudi vatikanski diplomaciji.

Madžarska je sicer bila med prvimi socialističnimi deželami, ki so z Vatikanom sklenile provizoričen sporazum. Bilo je to septembra l. 1964. Vendar je na nadaljnjo normalizacijo pristala samo, če se prej reši primer Mindszentyja, ki predstavlja nekakšen barometer vatikanske vzhodnoevropske politike. Vsekakor je to treba rešiti, če naj Vatikan doseže z vzhodnoevropskimi deželami sporazume, s katerimi bi se katoličanom teh dežel zagotovila «minimalna mera duhovne skrbi».

V letih hladne vojne je med Vatikanom in Združenimi državami bila sklenjena neka vrsta svete zveze za borbo proti komunizmu. Potem je prišlo z Janezom XXIII. do velikega preobrata katoliške cerkve na levo.

Odločilno leto za spremembe v odnosih pa je bilo l. 1965. Tedaj so začeli krožiti glasovi, da bi Vatikan z vzhodnimi deželami želel ostvariti nekak modus vivendi. Na to se je Vatikan brž kone pripravljal že nekaj let. Saj je patriarh Roncalli, pravijo, postal papež Janez XXIII. tudi zato, ker se je močno zanimal za vzhodnoevropska vprašanja.

Sovjeti so že l. 1957 izrazili pripravljenost za razgovore s Sveto stolico. Prihod dveh ruskih pravoslavnih opazovalcev na vatikanski koncil, pa je bil očiten znak začetka izboljšanja odnosov. Maja l. 1963 so časopisi z naslovi čez celo prvo stran objavili, da je Janez XXIII. sprejel Hruščova in njegovega zeta Adžubeja. Obiska Gromika in Podgornega Pavlu VI. sta ta stremljenja še potrdila. Kakšne realne interese bi imela SZ od dialoga z Vatikanom? Neki vzhodnoevropski ekspert je izrazil mnenje, da Moskva zastopa stališče, kako da bi v Latinski Ameriki ter v afriških deželah južno od Sahare ne mogla doseči nobenega uspeha, če bi se nahajala v odkritem spopadu s katoliško cerkvijo. Kremelj, baje, visoko ceni pozicije Vatikana med arabskimi deželami.

Italijanski marksisti, ki se takisto zavzemajo za dialog s katoličani, menijo ,da so vlade vzhodnoevropskih dežel pripravljene tolerirati obstoj verskih skupnosti, če le te sprejemajo politični in družbeno-gospodarski ustroj socializma. Največ, kar je v tem smislu doslej bilo doseženega, bržkone predstavlja sporazum, ki sta ga junija l. 1965 sklenili Sveta stolica in Jugoslavija. V njem so se jugoslovanski škofje obvezali na lojalnost do komunistične družbene ureditve v tej deželi.

Hkrati ta sporazum za vzhodnoevropske dežele predstavlja primer pozitivnega sožitja med določeno cerkvijo in socialistično državo. Zahvaljujoč temu, je Vatikan okrepil tudi svojo diplomatsko dejavnost na Madžarskem, Češkoslovaškem in na Poljskem.

Na prvem večeru v proslavo 100-letnice ustanovitve Kmečke čitalnice v Škednju v sredo zvečer je nastopila cela skupina mladih umetnikov in recitatorjev.

«Odvratno je zvedeti...»

WASHINGTON, 25. — Saj bi se ne zdelo niti res. Ne le med Slovenci, pač pa marsikje po Evropi je imel pojem Amerike dvojni smisel. Amerika je bila zemljepisni pojem in hkrati pojem bogastva. In vendar je v ZDA **«na milijone ljudi, ki trpijo lakoto in so podhranjeni»**, posebno v **«dvajsetih zveznih državah juga in jugozahoda»**.

Tako zatrjuje poročilo, ki ga je v Washingtonu objavila posebna anketna komisija, ki je zbrala podatke za zasebno ustanovo **«Citizen's Crusade Against Poverty»**. Anketo so začeli lani julija na osnovi nekega poročila senatne podkomisije, ki je ugotovila, da «v državi Mississippi je del prebivalstva podhranjen». Sestavljavci poročila navajajo točne podatke o kronični lakoti v 256 vojvodstvih v 20 različnih državah, še posebej v Georgiji in Mississippiju. Poročilo navaja primere anemije, zaostale rasti in razne bolezni, ki se morajo pripisati izključno kronični podhranjenosti v državah južni Carolini, Mississipi, Alabama v indijanskih rezervatih.

«Odvratno je zvedeti, da tisoč ljudi nima po več dni na mesec kaj dati v usta in to v bogati državi. Toda menimo, da v ZDA ne gre za tisoč, pač pa za več milijonov ljudi in po našem mnenju se stanje še slabša». — beremo v že omenjenem poročilu.

Dokument, iz katerega povzemamo gornje podatke in citate, kritizira tudi prehrambeni program, ki ga je sestavilo ministrstvo za kmetijstvo in ki ga finančno podpira zvezna vlada. Dokument zatrjuje, da ta program teži le k povečanju dohodkov od kmetijstva, predvsem dohodkov velikih producentov. Zato je v poročilu priporočilo, da naj se ta uradni načrt opusti in naj se zamenja s programom, ki bi **bolj upošteval interese potrošnikov, še posebej manj premožne sloje.»**

Čeprav domnevamo, da v ameriškem primeru ne gre za lakoto, ki v raznih predelih sveta zahteva na tisoče mrtvih, je že dejstvo, da se v prav gotovo tehnično najbolj razviti in v povprečju najbolj bogati državi na svetu sploh govori o lakoti in podhranjenosti, porazno, obtožujoče. Morda gre to pripisati deloma tudi dejstvu, da se hočejo ZDA vsemu svetu vsiliti kot nekakšen žandar, kar pa veliko stane...

RESNO SVARILO ZNANSTVENIKOV NA POSVETU V MILANU

Pitna voda je tolikšen kapital da ne smemo z njo razmetavati

Kaj je treba storiti, da se bodočim rodovom zagotovi zadostna količina vode? - Predvsem je treba spremeniti odnos do vode

Kaj je treba storiti, da bi za prihodnja desetletja tako sebi kot bodočim generacijam zagotovili zadostne količine vode za družinske, poljedelske ter industrijske potrebe? To je bilo vprašanje, ki ga je Zveza znanstvenih in tehničnih združenj v Milanu postavila številnim italijanskim in tujim znanstvenikom, ki so se pretekle dni zbrali v tem mestu. Odgovora sta dva: prvič, ustrezneje je treba izkoristiti tehnologijo in drugič, potrebno je izdelati dolgoročne programe.

Vprašanje vode se je pojavilo na osnovi dejstva, da so se urbanistični in industrijski centri razvijali na relativno omejenih področjih, kjer vodne zaloge niso bogate oziroma, kjer so podvržene nenehnemu izkoriščanju in stalnemu onesnaževanju Če se bosta poraba in onesnaževanje voda nadaljevali v tem ritmu, bo v prihodnjih letih nujno prišlo do krize v mnogih industrijskih krajih sveta in, razumljivo, tudi v Italiji.

Kot je bila tehnologija tista, ki je človeka pripeljala v to past, ker se je pac družba razvijala, ne da bi vodila račun o nujnosti razpoložljivih količin vode, tako lahko tehnologija tudi pomaga človeku premagati sedanjo krizo, predvsem z iznajdbami gospodinjskih strojev ter industrijskih naprav, izdelanih z natančnim smotrom, da se v največji meri zmanjša poraba vode.

Graditelji in načrtovalci bi ne smeli več uresničevati oziroma izdelovati naprav, ki bi zagotavljale samo največje učinke ob najnižjih cenah, temveč morajo to izpopolniti, tako, da k že omenjenima elementoma pristavijo še tretjega, in sicer najmanjšo porabo vode.

Izkušnje drugih dežel kažejo, da je mogoče proizvajati jeklo, sladkor, bencin in drugo ob uporabi le petih odstotkov tistih količin vode, ki jo je večina industrijskih obratov doslej potrebovala. Trenutna poraba vode za gospodinjske ter industrijske namene bi se z največjo lahkoto mogla zmanjšati na polovico

Kar zadeva obvarovanje voda pred posledicami onesnaženja, je predvsem potrebno spremeniti naš odnos do vode nasploh. Doslej sta industrijska proizvodnja in družbeni razvoj, kar se tega tiče, šla na račun kapitala, t.j. na račun sladkovodnega premoženja. Odslej naprej se je treba zavedati, da se kapital mora amortizirati in da amortizacijo predstavlja očiščevanje voda od mestnih ter industrijskih odpadkov.

Kakor sleherna amortizacija, tudi ta predstavlja ceno, ki jo družba ter industrije morajo plačati za ohranitev zadevnega stanja vsaj v takšnem obsegu, ki bi zagotavljal sedanjo raven razvoja.

Tehnologija omogoča več rešitev za očiščenje voda, medtem ko je ponekikrat moč stroške vsaj delno kriti s pridobitvijo nekaterih unovčljivih snovi ter ponovno uporabljive vode.

Ukrepi za varovanje voda pred onesnaženjem so danes že v številnih deželah določeni s posebnimi organicnimi ter učinkovitimi zakoni, kar so na sestanku v Milanu potrdili mnogi poročevalci. Ti zakoni se spoštujejo in se morajo strogo spoštovati tudi zaradi tega, ker se je med meščani, zahvaljujoč se široko organizirani vzgojni ter propagandni kampanji tako med mladino v šolah kot tudi med odraslimi, razvila zavest o vodi kot skupnem, družbenem premoženju

S pomočjo tehnologije lahko tudi povečamo razpoložljive količine vode, predvsem s pomočjo regulacije rečnih tokov ter z izgraditvijo jezov in umetnih jezer. Ta dela zahtevajo istočasno obvarovanje tal pred erozijo in predstavljajo sredstva za proizvodnjo tako vode kot električne energije, obenem pa tudi zavarovalne naprave proti povodnjim.

Pogosto tečejo velike reke skozi več dežel in s tem v zvezi obstajajo zapleteni mednarodni dogovori, ki urejajo odnose med temi deželami glede njihovega izkoriščanja. Primeri mednarodnih režimov nad velikimi rečnimi tokovi obstajajo n.pr. v zvezi z Donavo, Renom in drugimi rekami.

Voda, ki se pridobi pri reguliranju rečnih tokov, bi s pomočjo zapletenih naprav morala biti speljana tudi na zelo oddaljena področja, kjer je povpraševanje po vodi veliko,

Čedalje večjo važnost, se zdi, posvečajo tudi pridobivanju pitne vode iz morske, in to s pomočjo tako imenovane desalinizacije. To danes predstavlja še vedno najdražji način pridobivanja pitne vode, kljub temu se ga poslužujejo že v mnogih krajih, kjer so ugotovili, da se jim to vendarle izplača. Trenutno se na tak način po vsem svetu dnevno proizvede nad 700 tisoč kubičnih metrov vode, t.j. nad 700 milijonov litrov. Med 1975. in 1980. letom bodo pridobivali od 10 do 40 milijonov kubičnih metrov pitne vode, oziroma od 10 do 40 milijard litrov na dan, l. 2000 pa bodo v ZDA s pomočjo desalinizacije proizvajali okrog 7 odstotkov vse porabljene pitne vode iz morja

Najbolj razširjen način za pridobivanje pitne vode, pa bo še vedno ostala destilacija. V bodočnosti bodo destilatorji pogosto vključeni na termoelektrične centrale, izgrajeni pa bodo tudi jedrski reaktorji z nizko temperaturo za proizvodnjo edinole pitne vode in že računajo, da bodo stroški za njeno proizvodnjo tako nizki, da jo bo moč na tak način pridobivati tudi za potrebe namakanja.

Jutri zvečer v Kulturnem domu

Veter brije, dež pršì,
noč se spušča na zemljò.
Kot da bi mrličì šli,
drug za drugim v dalj gredo.
V vsakem srcu je boleč,
komaj tleč dogorek sanj.
Včeraj šel je eden več
jutri šel bo eden manj.

Besedilo ene najlepših partizanskih pesmi, ki jih je zbor «Vasilij Mirk» pripravil za jutrišnji «Partizanski koncert» v Kulturnem domu.

AMERIŠKI KONGRES JE ZADRGNIL MOŠNJO

Predstavniki NASA tožijo da imajo premalo denarja

WASHINGTON, 25. — Vsa zahodna Evropa in z njo še marsikatera dežela toži, da mora zaradi pomanjkanja sredstev in nerazumevanja političnih in gospodarskih vodilnih krogov plačevati ZDA previsok «davek možganov». Kakor je znano, odhaja v ZDA iz mnogih dežel veliko strokovnjakov najrazličnejših strok, ker so pač ZDA bolj bogate in ker imajo velikanske in dobro opremljene inštitute. Zato izzveni nekoliko čudno to, kar navajajo nekateri ameriški znanstveniki v okrepilo svojim zahtevam, da naj kongres dodeli astronavtiki več sredstev, ker da se bo v nasprotnem primeru veliko posebno mlajših strokovnjakov opredelilo za druge dejavnosti in bo ta najnovejša dejavnost ostala brez sposobnih ljudi. Sicer pa poglejmo nekoliko pobliže, za kaj gre.

Ameriški kongres je precej okrnil proračun za ameriško ustanovo ,ki se ukvarja z vesoljskimi raziskavami in astronavtiko, za ustanovo, ki je znana sicer pod kratico NASA. Sedaj skušajo ameriški znanstveniki, ki delujejo v okviru načrtov NASA, prepričati člane kongresa, da je ta okrnitev proračuna precej kvarna, celo nevarna in to iz več razlogov. Seveda skušajo posamezni znanstveniki člane kongresa prepričati s konkretnimi argumenti. Gordon McDonald zatrjuje, da bodo raziskovanja atmosfere imela tudi to posledico, da bo mogel človek pravočasno ugotoviti, da bo na določenem kraju prišlo do potresa, da bo torej človek mogel preprečiti vsaj žrtve. Isti strokovnjak zatrjuje tudi, da bo mogel človek s temeljitejšim poznavanjem atmosfere Zemlje in globljega vesolja nekako nadzirati tudi klimo na Zemlji.

V diskusijo s kongresom o kvarnih posledicah okrnjevanja proračuna NASA so se vpletli tudi predsednik ameriške akademije znanosti Frederick Seitz, profesor na Fermijevem zavodu John Simpsom in drugi.

Pravkar omenjeni profesor na Fermijevem zavodu John Simpsom se je lotil tudi vprašanja, o katerem smo spregovorili v začetku. Simpsom ugotavlja, da so ZDA trenutno na boljšem v primerjavi z ostalim svetom glede svoje tehnološke razvitosti in sposobnosti. Toda to prednost je treba gojiti, kajti v nasprotnem primeru se bo ameriški povoljni položaj poslabšal, kar bo imelo hude posledice na nadaljnji razvoj vse ameriške družbe, prvenstveno na razvoj ameriške znanosti. Konkretno je omenil razmere na Fermijevem zavodu, kjer so v zadnjih devetih mesecih morali odpustiti 30 odstotkov osebja, ki se je ukvarjalo s tistimi panogami, ki pridejo v poštev za ameriške vesoljske načrte. Ti znanstveniki, tehniki in tudi mladi študenti, ki so se, kakor zatrjuje Simpsom, «že uveljavili na področju vesoljske tehnike, saj so pripomogli k izboljšavam na 22 vesoljskih ladjah», so za to znanost izgubljeni. Simpsom dobesedno pravi:

«Če se ne zganemo, bomo zapravili navdušenje vse sedanje generacije. V zadnjih desetih letih nam je uspelo pritegniti cvet ameriških univerz. Danes pa nam te sile uhajajo, ker ni skladov za izvajanje vesoljskih načrtov. Ta mladina se hoče uveljaviti v znanstveni dejavnosti, toda v takšni, ki vzbuja navdušenje».

IVAN REGENT:

SPOMINI

18.

Dr. Puecher, Rodolfo Cerniutz, Doff-Sotta in drugi člani širšega političnega odbora italijanske socialistične stranke v Trstu pa so menili, da bodo Italijani tak način izbiranja kandidatov smatrali za poniževanje Italijanov, da bodo v njem videli napad Slovencev na italijanski Trst, da bodo italijanski nacionalisti na veke očitali socialistom tako drznost, italijanski delavci pa da bodo glasovali proti socialistom, zazato da je treba kandidate za mesto izbirati samo med italijanskimi socialisti. Po premnogih sejah je bil s komaj zadostno večino sprejet Pittonijev kompromisni predlog, naj v mestu na skupni socialistični listi poleg italijanskih socialistov kandidirata dva slovenska socialista, v okolici pa poleg slovenskih socialistov tudi en italijanski socialist. Zlasti v mestu naj se, tako je Pittoni predlagal, še posebej poudari, katera dva kandidata sta slovenska socialista. Tako smo v okolici na naš predlog kandidirali poleg slovenskih kandidatov tudi italijanskega socialista Valentina Pittonija, v mestu pa sta bila slovenska socialistična kandidata Avgust Novak in Vinko Kermolj. Pri volitvah nista bila izvoljena. Dobila sta premalo glasov. Tudi v okolici ni bil in ni mogel biti izvoljen noben socialistični kandidat. Izvoljeni so bili samo vsi slovenski narodni kandidati. Dejstvo, da je kandidiral med slovenskimi kandidati tudi Valentino Pittoni, je razjezilo slovenske narodnjake, socialistov pa ne, kar potrjuje tudi dejstvo, da je dobil Pittoni enako število glasov kakor ostala dva socialistična kandidata. Od tedaj naprej so tržaški socialisti do začetka prve svetovne vojne še kandidirali v mestu po dva slovenska socialista, a vedno brez uspeha. Žalostno je, da premnogim socialistom ni nikdar prišlo do zavesti, da vprašanje narodne pripadnosti ne bi smelo delati socialistom nobenih preglavic.

Naš predlog glede predlaganja socialističnih kandidatov v tržaški občinski svet so povzročili v italijanski socialistični stranki zelo resno in dolgotrajno krizo, ki je opozorila, da je bila nacionalistična miselnost tudi med italijanskimi delavci močno zakoreninjena ter da je bila internacionalna misel pri njih bolj površna prevleka, kot pa osebno prepričanje.

Najprej je zaradi omenjenega spora stopil iz stranke sekretar delavske zbornice in državnozborski poslanec Silvio Pagnini. Njemu je sledila vrsta italijanskih srednjih socialističnih kadrov, na žalost pa je prav mnogo takih, ki so nasprotovali kandidaturi slovenskih socialistov v mestu, ostalo v stranki, med njimi dr. Puecher, zdravnik dr. Senigaglia in drugi. Praksa je pokazala, da je odnos do socialistične mednarodne ideje in do socialističnega nauka o narodni enakopravnosti preizkusni kamen za vsakega socialista, kasneje pa je pokazala, da velja to tudi za vsakega komunista. V takih in podobnih primerih, kot so bile opisane občinske volitve, se pokaže, kdo je idejno internacionalist in kako pojmuje svoj internacionalizem.

Kmalu potem, ko je Pagnini odložil državnozborniški mandat, ki so mu ga zaupali socialisti, in sekretariat delavske zbornice, ter oddal strankino izkaznico, je ustanovil svojo italijansko delavsko organizacijo in italijansko narodno socialistično stranko. Okoli sebe je zbral manjše število italijanskih nacionalistično razpoloženih delavcev in intelektualcev, toda vkljub vsem naporom, ki jih je vlagal v to zadevo, sta tako on kot njegova stranka prav kmalu izginila iz političnega življenja. Začasno pa je s svojim šovinističnim nastopom vendarle prizadejal strokovnim organizacijam in italijanski socialistični stranki dokajšnjo škodo. Toda njegov poraz je vsekakor pomenil zmago mednarodne zavesti v tržaških italijanskih socialističnih vrstah. Naš predlog glede izbiranja kandidatov za Trst in okolico je končno vendarle pripomogel, da so se italijanski socialisti znebili precejšnjega števila italijanskih nacionalistov, ki so jih imeli v svojih vrstah. Pri nadomestnih volitvah v avstrijski državni zbor je bil leta 1909. izvoljen namesto Pagninija nacionalist dr. Giorgio Pitacco.

Leta 1910 je bilo v Avstriji ljudsko štetje. Slovenski narodnjaki so se bili že zdavnaj pripravili na to, da bi bili pri tem ljudskem štetju prisotni in čimbolj aktivni. To njihovo prizadevnost je treba razumeti. Ljudsko štetje je bilo v Trstu, Gorici in v istrskih mestih v rokah italijanskih nacionalistov. Nobena skrivnost ni bila, da bodo italijanski nacionalisti poskušali izrabiti tudi ljudsko štetje sebi v korist. Se pravi, da bodo skušali dokazati, da je Trst z Istro in Goriško po svoji večini italijanski. Zato je skrb slovenskih narodnjakov, da bi bilo ljudsko štetje kolikor je največ mogoče odraz narodne realnosti v naštetih krajih, bila upravičena. Dr. Ferfolja je predlagal tržaškemu političnemu odboru Jugoslovanske socialnodemokratične stranke, naj bi pri tem ljudskem štetju sodelovali s slovenskimi narodnjaki. Politični odbor se je sprva temu protivil, vendar je nazadnje sprejel Ferfoljev predlog, toda slovenski narodnjaki niso na ta naš predlog nikdar odgovorili. Ljudsko štetje je pokazalo, da je v tržaški občini, se pravi v mestu in okolici, sedeminpetdeset tisoč Slovencev. Naslednje ljudsko štetje je bilo po prvi svetovni vojni, ko je bila Julijska krajina že del Italije. Pri tem ljudskem štetju je bilo slovenskih in hrvatskih prebivalcev v Julijski krajini že manj kot pri prvem ljudskem štetju. Ponudba tržaškega političnega odbora Jugoslovanske socialnodemokratične stranke narodnjakom, da bi pri ljudskem štetju skupaj skrbeli za natančnost ljudskega štetja, je pri njih, kot sem že omenil, naletela na gluha ušesa. Molk slovenskih narodnjakov na naš predlog nas je opozoril, da moramo biti pri slučajnih bodočih takih korakih zelo previdni. Opozoril je vse slovenske pa tudi italijanske socialiste, da se socialistična politična dejavnost ne sme naslanjati na simpatije in čustva in da ne bomo nikdar pogrešili, če bomo pogumno gledali resnici v obraz.

Naslednje leto, leto 1911, je zopet dokazalo, da v italijanski socialistični stranki še vedno ni vse v redu. Konec novembra so italijanski nacionalistični svetovalci predlagali v tržaškem občinskem svetu, naj bi občinski svet dodelil 15.000 kron italijanskemu nacionalističnemu društvu Lega nazionale ,češ da mora to društvo vzdrževati šole v občinah, ki nimajo zadostnih sredstev za šolske namene. Dr. Wilfan je ob tej priložnosti predlagal, naj bi tržaški občinski svet dodelil 5000 kron podpore za slovensko šolo Ciril-Metodovega društva pri Sv. Jakobu v Trstu. Za prvi predlog, to je za podporo 15.000 kron Legi nazionale, so glasovali italijanski nacionalisti in trije socialistični svetovalci: dr. Puecher, dr. Senigaglia in Cerniutz, dočim so se trije socialistični svetovalci: Calligaris, Stefano Paulich in Antonio Simonetta glasovanja vzdržali. Proti podpori Ciril-Metodovi družbi so italijanski nacionalisti in omenjeni trije socialistični občinski svetovalci glasovali z utemeljitvijo, da bodo glasovali za podporo Ciril-Metodovi družbi šele tedaj, ko bodo slovenske občine dale podporo Legi nazionale. Glasovanje proti podpori za slovenske šole je bilo v nasprotju s socialističnim naukom, v nasprotju z realnostjo, kajti resnica je bila, da so slovenske šole v Trstu imele pravico ne le do občinske podpore, marveč tudi do tega, da bi jih občina vzdrževala. Hkrati je bilo glasovanje v nasprotju s stališčem italijanske socialistične stranke v Trstu, ki je bila za ustanovitev slovenskih ljudskih šol v Trstu. Glasovanje me je spodbodlo, da sem napisal članek, v katerem sem povedal tole:

Na krivi poti

V tržaškem mestnem svetu se je zgodilo nekaj, kar se ne bi smelo zgoditi, ako bi se nekateri socialistični mestni svetovalci potrudili gledati in misliti nekoliko bolj socialistično, bolj mednarodno.

Sestavljen je bil predlog, da se da družbi Lega nazionale 15.000 kron podpore in predlog, ki ga je stavil dr. Wilfan, da se da vsaj 5000 kron Ciril-Metodovi družbi. Razprava, ki je sledila tema dvema predlogoma, je nadvse žalostna. Nas zanima seveda stališče, ki so ga pri tej priliki zavzeli nekateri naši mestni svetovalci pod nesrečnim vodstvom dr. Puecherja. Le-ta je izjavil, da bo glasoval za podporo Legi, ki vrši plemenito delo (?) v italijanskih občinah, ki imajo dovolj sredstev, da bi zidale lastne šole in ki po njegovem mnenju — nikakor ne vrši raznarodovalnega dela med Slovenci.

(Nadaljevanje sledi)

RADIO VELEVIZIJA

PETEK, 26. APRILA 1968

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila 7.00 Koledar - 7.30 Jutranja glasba 11.40 in 17.40 Radio za šole - 12.00 Saksofonist Papetti - 12.10 Gospodinja nakupuje - 12.20 Za vsakogar nekaj 13.30 Glasbeno potovanje - 17.00 Skupina «Teen-Agers» 17.20 Ne vse, toda o vsem 17.30 Orkester - 18.00 Ljudski pevci in pesmi - 18.15 Umetnost - 18.30 Violist L. A. Bianchi - 19.10 Pirandello: «Patent» 19.30 Glasbila in barve - 20.00 Šport - 20.35 Gospodarstvo in delo - 20.50 Mezzosopranistka B. Cvejić in basist T. Neralić - 21.40 Veseli utrinki 22.15 V svetu jazza - 22.30 Pianistka Giuliana Gulli.

Trst

12.05 Plošče 12.25 Tretja stran 14.00 Iz tržaške zgodovine - 14.40 Osvoboditev Trsta v ital. tisku.

Koper

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00, 19.15 Poročila - 7.10 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RI. - 10.15 Ansambel Blumauer 10.45 Plošče - 11.00 Turistične beležke - 11.30 Domačini pevci - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.10 Operna glasba - 15.25 Od Soče do Drave - 16.30 Simf. koncert - 17.40 Ritmi - 19.00 Orkester Scott - 19.30 Prenos RL - 22.00 Pisana glasba - 22.35 Slovenski solisti.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Popevke - 9.06 Zvočni trak - 10.05 Šola - 10.35 Ura glasbe - 11.30 Tenorist John Wickers - 12.05 Kontrapunkt - 13.20 Radijske kronike - 14.45 Plošča za poletje - 16.00 Program za mladino - 17.05 Beethovnove skladbe - 17.40 Tribuna mladih - 18.20 Glasba za mladino - 20.25 Orlando Furioso 21.00 Simf. koncert.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 10.00 Roman - 11.40 Plošča za poletje - 13.35 Brez naslova - 14.00 Juke box - 15.15 Pianist A. Rubinstein 16.00 Plošča za poletje - 17.35 Enotni razred - 18.20 Poljudna enciklopedija - 19.00 Vam ugaja klasika? - 20.00 Pregled prireditev - 21.15 Francoske plošče.

III. program

10.55 Monteverdijevi madrigali - 11.10 Hačaturjanova simfonija št. 2 - 12.20 Schubertov menuet - 12.50 Simf. koncert - 14.20 Basist N. Rossi Lemeni - 16.00 Gounodova Slavnostna maša 17.20 Angleščina - 17.40 Bartokova sonata - 18.30 Lahka glasba 18.45 Kulturni pregled - 20.30 Dednost pri človeku - 21.00 Poezija in glasba.

Slovenija

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 19.30 Poročila - 6.30 in 7.25 Informativna oddaja - 8.08 Matineja pri Chopinu - 8.55 Pionirski tednik - 9.25 Ženski vokalni kvartet - 9.40 Iz glasbenih šol - 10.15 Pri vas doma - 11.00 Turistični napotki - 11.20 Igramo za vas - 12.00 Na današnji dan - 12.10 Tri Lisztove skladbe - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Iz kraja v kraj - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Zabavni orkester - 15.20 Turistični napotki - 15.45 Kulturni globus - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Človek in zdravje - 17.15 Glasbene uganke - 18.00 Aktualnosti - 18.15 Zvočni razgledi - 18.45 Na križpotjih - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Poje J. Svete - 20.00 Zbor «Slavček» - 20.30 Dobimo se ob isti uri - 21.15 Oddaja o morju - 22.10 Hindemith in Berg - 23.05 Literarni nokturno.

Ital. televizija

10.30 Šola - 12.30 Živi svet - 13.00 Roditeljski krožek - 13.30 Dnevnik - 17.00 Program za najmlajše - 17.30 Dnevnik - 17.45 Program za mladino 18.45 Kvartet N. Paganini - 19.15 Velika verstva - 19.45 Šport in kronike - 20.30 Dnevnik 21.00 TV tednik - 22.00 Film: «Spletka» - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

18.00 Nikoli ni prepozno - 18.30 Anglescina 21.00 Dnevnik - 21.15 Detektivka. «La donna di quadri» - 22.15 Potovanje v Italijo.

Jug. televizija

20.00, 22.30 Poročila - 9.40, 14.50 TV v šoli - 16.10 Iz produkcije Zastava filma - 17.50 Deček iz džungle, film - 18.20 Mi mladi - 19.05 Leto 1944 v Evropi 19.55 Vijavaja - 20.35 Sen, jug. film - 22.05 Obletnica ustanovit. sestanka OF.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Pomislite tudi na to, da niste neizčrpni. Zatišje na čustvenem področju.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Z vašim značajem tudi danes ne boste mogli mirovati. Postavite se po robu neki izkušnjavi.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Ne dovolite, da bi vaši nasprotniki prišli do podatkov o vašem zasebnem življenju. Sožitje v družini.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Danes skušajte uresničiti samo nekatere svoje zamisli. Pobotali se boste z drago osebo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Neko vaše človekoljubno dejanje bo imelo velik odmev. Nikar se čustveno preveč ne obvezujte.

DEVICA (od 24.8 do 22.9.) Praznino dneva izpolnite s kako konkretno akcijo Deležni boste izrazov hvaležnosti od stran. nekega prijatelja.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Postopno preuredite ves svoj način dela. Preveč ste popustljivi do ljubljene osebe.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) Otresite se od časa do časa okolja, ki v njem živite vsak dan. Odličen nasvet od strani nekega sorodnika.

STRELEC (od 22.11 do 20.12.) Izpolnite svoje strokovno znanje. Opreznost do tujcev.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Praznične dni porabite za to, da bi se res spočili. Ne pričakujte hvaležnosti za neko storjeno uslugo.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Poglobite se v proučevanje nekega psihološkega vprašanja, ki je za vas velike važnosti. Razvedrite se.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Z nekim sportnim podvigom si boste zagotovili tudi lep poslovni uspeh. Svojo čustveno zadevo lahko rešite samo vi.

Goriško-beneški dnevnik

VČERAJ V GORICI IN NJENI OKOLICI

Občinske uprave in prebivalstvo so počastili praznik 25. aprila

Občinska uprava iz Doberdoba je položila vence po vseh vaseh - Svečanost na glavnem pokopališču v Gorici in na Gradu - Polaganje vencev v Pevmi, Števerjanu in Sovodnjah - Akademija v Doberdobu

Dan osvoboditve italijanskega ljudstva, 25. april, so včeraj svečano slavili tudi na Goriškem. Občinska uprava v Doberdobu je za ta dan pripravila obisk vseh krajev v občini, kjer so spominske plošče ter grobovi padlih partizanov. Župan Jarc skupno s člani odbora, svetovalci ter številnimi domačini je obiskal Jamlje, Dol, Poljane in Doberdob. Povsod so zastopniki občinske uprave položili vence ter se z enominutnim molkom oddolžili spominu padlih partizanov. V Jamljah, Dolu in na Poljanah so pevci domačega zbora, v katerem pojejo tudi Vrhovci, zapeli žalostinke. Na Poljanah se je po vasi razvil sprevod, na čelu katerega sta domačina nesla lep občinski venec. Zborovo petje pred spominsko ploščo za devetimi padlimi Poljanci je marsikomu orosilo oko. V Doberdobu je najprej zaigrala godba na pihala Kras, potem pa je župan Jarc v svojem govoru opozoril, da se je za ideale, za katere so padli naši partizani, še potrebno boriti, zakaj primer Martina Luthra, Vietnama in drugi dokazujejo, da moramo biti vedno budni ter pripravljeni na borbo za priznanje enakopravnosti, mednarodnega sodelovanja ter miru na svetu. Pri tem je še posebej omenil pravično borbo Slovencev v Italiji za priznanje jezikovnih pravic. Ob koncu so domači pevski zbor Jezero ter pevci zbora Kras, ki so prišli na osrednjo svečanost v Doberdob, zapeli nekaj žalostink in borbenih pesmi.

Slovenska kulturno gospodarska zveza, bivši partizani in mladina, ki so se zbrali na trgu v Štandrežu, so v povorki prinesli na glavno pokopališče v Gorici tri vence ter jih položili na grobove padlih borcev, ki so tam pokopani. Obenem so jih počastili z enominutnim molkom. Od tu so odšli na Grad ter položili venec tudi pred spominsko ploščo talcem, ki so jih tamkaj ustrelili nacifašisti.

Podobne svečanosti s polaganjem vencev so priredili domači partizani tudi v Pevmi in pred spomenikom padlim borcem v Števerjanu. Predstavniki občinske uprave v Sovodnjah pa so položili venec k spomeniku padlim pred županstvom.

Tudi goriška občinska uprava je položila svoje vence v goriških zaporih, na Gradu in pred spomenikom padlim na pokopališču v Ločniku; deželna uprava pa je položila svoj venec v parku Rimembranze v Gorici.

Včeraj zvečer je prosvetno društvo Jezero iz Doberdoba priredilo ob dnevu osvoboditve v prosvetni dvorani akademijo, ki je lepo uspela. Deželni svetovalec Jože Jarc je govoril o tem pomembnem dnevu za nadaljnji razvoj italijanskega ljudstva, Goriški oktet iz Sempetra pri Gorici pa je s svojim pestrim ter umetniško dognanim koncertom dopolnil ta pomemben dan, obenem pa je nudil prisotnim prijeten umetniški užitek, za katerega niso varčevali s ploskanjem.

Predstavniki SKGZ, bivših partizanov in mladine polagajo vence na goriškem pokopališču in na goriškem gradu

Predavanje v Gorici o Cankarju - liriku

Za Cankarja vlada veliko zanimanje med goriškimi rojaki. To smo lahko ugotovili na zadnjem večeru v klubu S. Gregorčič, kjer je tajnik Slovenske matice iz Ljubljane prof. Bernik govoril o zanimivi temi «Ivan Cankar —lirski pesnik».

Z izbrano besedo in občutkom je predavatelj prikazal to, lahko bi rekli začetno pot Cankarja umetnika, za katero je on sam poudaril, da ni njegova pot. Obravnavala je predvsem prvo in drugo izdajo pesniške zbirke «Erotika», v kateri je Cankar pokazal tudi svoj pesniški talent ob inspiraciji Ane Lovšinove. Njegovo predavanje ni bilo predolgo, vendar vsebinsko zelo polno ter je vseskozi pritegnilo občinstvo, med katerim je bilo tokrat tudi precej mladine.

Po predavanju se je razvila debata, v kateri so se poleg starejših oglasili tudi dijaki s svojimi vprašanji in zanimivimi ugotovitvami.

Govornika je predstavil in se mu na koncu zahvalil predsednik Kluba Marko Waltritsch, ki je izrazil splošno željo prisotnih, da bi se predavatelj kaj kmalu zopet vrnil v Gorico še s kakšnim drugim predavanjem o Cankarju ali kakem drugem slovenskem književniku.

V tovarni v Rubijah se je ponesrečil

Včeraj dopoldne okrog 9. ure se je ponesrečil na delu v tovarni Lacego v Rubijah 37-letni Vittorio Selva iz Gorice, Ul. Madonnina 15. V bolnišnici so ga pridržali za 10 dni na zdravljenju zaradi rane na prstih desne roke.

KROŽEK SALVEMINI priredi danes ob 18.30 v dvorani pokrajinskega sveta v Gorici predavanje z naslovom «Problemi in značilnosti sodobne družbe». Predaval bo prof. F. Romano. Sledila bo diskusija.

Občinska uprava iz Doberdoba se zahvaljuje vsem pevcem, godbi na pihala ter občanom, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli k tako lepemu uspehu proslav 25. aprila.

Kino

Gorica

VERDI. 17.00: «Love vuol dire amore», J. Lemon in P. Falk. Kinemaskop v barvah.

CORSO. 17.15: «Troppo per vivere, poco per morire». C. Brook in D. Bianchi. Italijanski kinemaskop v barvah.

MODERNISSIMO. 15.45 - 17 - 19.15 in 21.30 «Bambi». Walt Disneyjeva barvna slikanica, združena z dokumentarnim filmom v barvah.

CENTRALE. 17.15: «Cinque marines per Singapore». S. Flynn in M. Mitchell. Kinemaskope v barvah.

VITTORIA. 17.15: «La più bella coppia del mondo», W. Chiari in P. Quattrini. Italijanski barvni film.

Tržič

AZZURRO. 17.30—22: «Il marito è mio e io l'ammazzo quando mi pare», Catherine Spaak.

EXCELSIOR. 16—22: «Io, due figlie, tre valigie»», L. De Funess.

Ronke

EXCELSIOR. 19—21.30: «Io, l'amore», Brigitte Bardott in L. Terzieff. Kinemaskope v barvah.

RIO. Zaprto.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna TAVASANI, Korzo Italija 10 — tel. 25-76.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna S. Nicolo, dr. G. Olivetti, Ul. 1. maggio 94, tel. 73328

RONKE

Danes ves dan in jutri je odprta lekarna «All'Angelo», dr. S. Matitti, Ul. Roma 22 — tel. 77019.

POBRATENJE MED RONKAMI IN METLIKO

Odnosi vzpostavljeni med NOB naj krepijo mir v tem delu sveta

Izmenjava daril na izrednem zasedanju občinskega sveta - Prisrčen sprejem Metličanov na županstvu - Njim na čast so na predvečer priredili kulturno prireditev

Ronke in Metlika sta se včeraj pobratili, obenem pa sta položili temelje za razširjenje pobratimstva še na avstrijski kraj Wagna. Dogodek, ki se je izvršil dopoldne v sejni dvorani občinskega sveta v Ronkah, je bil nadvse prisrčen, skorajda bi lahko rekli ganljiv, zakaj sklep o sklenitvi tako tesnega prijateljstva je spremljala izmenjava pergamentov, daril, stiski rok ter objemi predstavnikov dveh, odnosno vseh treh občin. Naši kraji, ki so bili nekdaj predmet sporov ter krvavih obračunov, gradijo sedaj mostove prijateljstva, prek katerih se bomo mogli bolje spoznavati ter nadalje utrjevati plodno sodelovanje v korist miru in napredka.

Ronke in Metliko, dva kraja z 8.000 prebivalci, je pred 25 leti povezala skupna usoda njenih prebivalcev v osvobodilni borbi. Takrat so namreč Rončani ustanovili v Metliki svojo udarno brigado Fontanot. Skorajda vsa povojna leta, posebno pa v zadnjih letih so partizani ter z njimi občani teh dveh mest stkali vrsto vezi. Rončani so včeraj navezali tudi prve uradne stike s predstavniki Wagne, kjer so njihovi starši preživljali evakuacijo med prvo vojno.

Ronke so ta dogodek proslavile nadvse svečano. Pred občinskim sedežem sta plapolali državni zastavi Jugoslavije in Italije, občinska sejna dvorana je bila prav tako okrašena z obema trobojnicama, poleg njiju pa sta visela prapora ter grba obeh mest. Najprej so zastopniki obeh mest položili venec k spomeniku odporniškega gibanja, ki so ga lani zgradili v Ronkah, potem pa so odšli v dvorano, kjer je bila izredna seja občinskega sveta ob prisotnosti številnega prebivalstva. Po govorih župana iz Ronk Giovannija Blasuttija, predsednika občinske skupščine Metlike Petra Vujčiča ter župana Wagne Johana Nussholda, v katerih so bili poudarjeni cilji dvojnega (ter pozneje trojnega pobratimstva), govorih, ki so jih prevajali na vse jezike, je sledila izmenjava pergamentov, na katerih je bila vtisnjena neke vrste skupna želja po nadaljnjem sodelovanju v korist miru ter bratstva med narodi. Župan Metlike Vujčič je poklonil Ronkam umetniško sliko z motivom Bele krajine kakor tudi občinski grb, župan Wagne pa je poklonil Ronkam srebrn krožnik s posvetilom. Občina Ronke pa je vsem podelila keramične izdelke domačega obrtnika.

Na predvečer je bila v dvorani Excelsior kulturna prireditev, na kateri je pel zbor p.d. Srečko Kosovel iz Ronk, ki je bil za to priliko okrepljen s pevci z Dola-Poljan, godba na pihala Kras iz Doberdoba in bližnjih vasi je igrala vesele poskočnice, folklorna skupina iz Metlike pa je v belokranjskih nošah izvajala vrsto plesov ter narodnih pesmi z naslovom Metlika poje in pleše. Številno občinstvo iz Ronk ter slovenskih vasi je z navdušenjem ploskalo zares lepemu izvajanju programa.

Prihod 40-članske metliške delegacije je v sredo dopoldne pozdravil župan Blasutti na županstvu ter izrazil prepričanje, da se bodo bratske vezi iz časov partizanskega bojevanja sedaj razširile tudi na kulturno, gospodarsko, športno in družbeno življenje. Župnik iz Ronk Mario Virgulin je goste pozdravil v slovenščini, poudarjajoč potrebo po miru ter bratstvu med narodi. V sredo popoldne so si Metličani ogledali nekatere šolske objekte, gradbišče novega stadiona, pokopališče v Redipuglii, stopili pa so tudi v številne trgovine in javne lokale, kjer so jih domačini prijazno sprejeli in pozdravljali. Občinska uprava je namreč prihod predstavnikov bratskega mesta najavila z dvojezičnimi lepaki, nalepljenimi po mestu ter v lokalih.

Prihodnji obisk pripada Rončanom; z njim bodo sklenili krog formalnih dogovorov, katerim bo sledilo poglabljanje stikov ter temeljiteje medsebojno spoznavanje.

S senika je padel v Podgori

Prejšnji dan popoldne, ko je šel po lestvi s senika, je izgubil ravnotežje in padel 62-letni Dori Klavčič iz Podgore, Ul S. Giusto 29. Takoj so ga odpeljali v civilno bolnišnico, kjer so ga pridržali za 15 dni na zdravljenju zaradi udarca na prsni koš in drugih poškodb.

Podivjani bik zbežal čez mejo

Včeraj dopoldne je 13 stotov težak bik zbežal s tovornega kolodvora v Novi Gorici. Podivjana žival je prešla mejo ter se je zatekla na dvorišče gradbenega podjetja Mattiroli na Svetogorski cesti, kjer je z rogovi razbila šipo na fiatu 500. Zasledovalci so pritekli za bikom ter ga skušali ujeti z zankami, vendar jim to ni uspelo, pač pa so ga znova pregnali na jugoslovansko stran, kjer so nanj streljali.

Bik je zbežal delavcem podjetja «Živinopromet» med razkladanjem živali na rampi. Ko so ga prignali do kolodvora so nanj streljali vendar ga niso ubili, pač pa le toliko ranili, da se je umiril, nakar so ga odpeljali v klavnico.

šport šport šport

III. AMATERSKA KATEGORIJA

V preteklem prvenstvenem kolu slovenska moštva brez poraza

Breg le še eno točko za vodečo enajsterico Aurisine

20. kolo III. amaterske lige je bilo verjetno odločilno za zgornji in spodnji del lestvice. Vodeča Aurisina je doživela na domačem igrišču grenak poraz in ima samo še skromno točko naskoka pred Brežani. Na dnu lestvice pa so Trebenci z zmago nad Gretto povišali razdaljo med seboj in nedeljskim nasprotnikom na 3 točke. Čeprav naše enajsterice v tem kolu niso dosegle zavidljivih rezultatov, pa so prvič v letošnjem prvenstvu vse odnesle iz srečanj vsaj po eno točko.

UNION — ALABARDA B:

Točka v zadnjih minutah.

Pričakovali smo, da bodo pobrali Podlonjerci v nedeljo celoten izkupiček tekme, a domačini so prišli le do ene točke. Glavni vzrok tega spodrsljaja je predvsem živčna igra nekaterih igralcev in tudi celotne ekipe: zaigrala je pod svojimi sposobnostmi in jo je privedel v vodstvo šele Poropatov prosti strel. Že tri minute kasneje pa so gostje izenačili.

V drugem delu igre je kakovost srečanja zelo padla. Podlonjerci so začeli z zavlačevanjem, Alabarda pa je s protinapadi ogrožala Černigoja in v eni od teh akcij je prišla do zadetka. Tako je vse kazalo, da bodo morali Podlonjerci poraženi z igrišča, čeprav so gostje od 23' dalje igrali le v desetih. Poškodovanega vratarja je namreč moral zamenjati branilec Teat ker ekipa ni imela rezervnega vratarja. Dve minuti pred koncem srečanja pa je Poropatu le uspelo izenačiti in Union je osvojil tako vsaj eno točko.

PRIMORJE — GRETTA:

Pomembna zmaga Trebencev

Po šestih zaporednih porazih so Trebenci v tekmi z Gretto končno prišli do obeh točk. Če povemo, da je Primorec v 19 tekmah dosegel le 12 golov, potem je razumljivo, da so se trebenski navijači te izdatne zmage zelo razveselili. Kljub temu pa se domačini tudi tokrat niso ognili stari napaki, ker so v prvih minutah tekme zanemarili nadzorstvo nad nasprotnikom, kateremu je tako prvemu uspelo priti do zadetka. Kmalu pa so si igralci Primorca vendarle opomogli, izenačili in zaključili prvi del igre v svojo korist s 3:1. V drugem polčasu so imeli popolno premoč, ki so jo izrazili še dvema goloma. Zmaga Primorca je rezultat dobre igre celotne ekipe.

ROIANESE — BREG:

Izdatna zmaga plavih:

Brežani so prišli v nedeljo na tujem igrišču do krepke zmage nad Roianese. Rojančani tudi v tej tekmi niso spravili skupaj več kot devet igralcev. Brežani so bili zato v stalni premoči in Rojančanom ni preostalo drugega, kot da so pred svojimi vrati postavili živ zid. Na drugi strani igrišča je bil vratar Brežanov Favento vseh 90' igre praktično nezaposlen, saj je moral le enkrat posredovati v obrambo svojih vrat. Zaradi nedeljskega spodrsljaja vodeče Aurisine jo loči od Brega na lestvici le še ena točka razlike.

PRIMORJE — ZARJA:

Derbi razočaranja.

Nedeljska tekma med obema ekipama je razočarala. Moštvi sta se v strahu pred porazom v glavnem omejili na nadzorovanje nasprotnika, zaradi česar je kakovost igre dokaj padla in navijači (zlasti prosečki) so odhajali s srečanja močno razočarani. Zlasti domača ekipa je zaigrala slabo ter nepovezano in skoraj bi lahko rekli, da je v tem srečanju lahko bolj zadovoljno Primorje, ker je odneslo točko Zarji. Bazovci niso pokazali nič posebnega, bili so pa zelo požrtvovalni. S to tekmo je Primorje zaključilo (na domačem igrišču) letošnje prvenstvo, ki je prineslo Prosečanom toliko razočaranja.

Izidi:

Aurisina	—	Libertas Prosek	2:3
Union	—	Alabarda	2:2
Primorec	—	Gretta	5:2
Roianese	—	Breg	0:8
Primorje	—	Zarja	0:0

Lestvica:

Aurisina	20	15	2	3	44:19	32
Breg	20	14	3	3	50:19	31
Lib. Prosek	20	12	4	4	44:29	28
Primorje	20	11	5	4	29:17	27
Tecnoferr.	19	7	6	6	32:28	20
Zarja	20	6	6	8	26:27	18
Rupingrande	19	3	11	5	23:26	17
Union	20	5	7	8	30:33	17
Alabarda	20	6	4	10	24:29	16
Roianese	20	4	7	9	22:38	15
Primorec	20	3	4	13	17:37	10
Gretta	20	2	3	15	19:40	7

— B. R. —

ŠAH

Gligorić - Talj remi

Druga partija med Gligoričem in Taljem za svetovno prvenstvo se ni nadaljevala ker sta se partnerja sporazumela za remi. Po drugi partiji Gligorič vodi z 1,5:0,5.

Vesti iz košarke

V organizaciji tržaškega Mivarja bodo odigrali v Trstu dve mednarodni košarkarski srečanji.

Danes ob 20. uri bo na sporedu v telovadnici v Ul. della Valle srečanje med zagrebško Lokomotivo in peterko tržaškega CUS.

Jutri, 27. t. m. pa se bo v isti telovadnici ob 20. uri Lokomotiva pomerila še z mladinsko ekipo tržaškega Lloyda.

V predtekmi nocojšnjega srečanja se bodo v minibasketu pomerili mladi igralci Bora in Mivarja.

KOLESARSTVO

Dirka po Španiji

SARAGOZA, 25. — Nizozemec Janssen je zmagal na prvi etapi kolesarske dirke po Španiji. 2. je bil Nemec Altig po 28", 3. Errandonea (Španija) po 38", 4. pa Gimondi (Italija) po 44".

MLADINSKI POKAL MENON

Mladi Brežani končno zmagali a z igro, ki ni zadovoljila

CRDA je bila za Brežane zelo trdoživ nasprotnik

CRDA — BREG 1:2 (0:1)

STRELCI: v 30' p.p. Rodella, v 5' d.p. Brancaleoni, v 30' d.p. Berdon.

CRDA: Hirsc; Maddaleni, Opatti; Punisc (Rauber), Montecalvo, Gambos; Sustersin, Brancaleoni, Piccione, Moffa.

BREG: Žerjal; Bandi, Slavec; Opara, Čok, Berdon; Krmec, Lovriha, Rodella, Čuk, Zahar.

KOTI: 6 — 2 za Breg.

SODNIK: Missano.

Po dolgem času so Brežani le prišli zopet do zmage. Plen mladincev Brega je postala pozrtvovalna CRDA, katere igralci pa nikakor niso zaslužili poraza. Čeprav v 10 so povzročali Bregu resne preglavice in so se predvsem v drugem polčasu večkrat nevarno približali Žerjalovim vratom ter le za las zgrešili mrežo. Brežani so tokrat zaigrali zadovoljivo, a so se opirali predvsem na znanje posameznikov in je zato trpela skupna igra. Največja napaka plavih pa je bila, da niso znali izkoristiti številčne premoči nad Tržačani. V napadu so se preveč zaletavali ter premalo streljali v vrata. Dobro se je odrezala sredina igrišča, v obrambi pa je bil najbolj poziten Čok. Igra je bila vseskozi hitra in tehnično na zadovoljivi višini. V uvodnih minutah sta si ekipi izmenjali nekaj napadov, nato pa so priceli Brežani resno napadati Hirsceva vrata. V 5' je po zmedi in velikemu prerivanju žogo vendarle ujel Hirsc. V 11' je Zahar zapravil ugodno priložnost. V 20' je zaradi zloma desnega zapestja zapustil igrišče Punisc, katerega je nadomestil Rauber. V 30' je Krmec lepo prodrl v kazenski prostor, kjer je žogo zgubil. Montecalvo jo je podal Opattiju, ki pa jo je poslal nazaj presenečenemu vratarju. Zmedo je izkoristil Rodella, ki je povedel Breg v vodstvo. V 36' je Žerjal ubranil močan Brancaleonov strel. V 40' se je Zahar znašel sam pred vrati, a je priložnost zapravil. Dober del drugega polčasa je potekal v premoči Tržačanov, katerih napadi so postajali vse nevarnejši. V 2' pa je po bliskoviti akciji z močnim strelom zadel prečko Rodella. V 5' je izven kazenskega prostora streljal Brancaleoni, žoga bi šla gotovo ven, toda Žerjal jo je hotel prestreči, a jo je le nerodno preusmeril v lastno mrežo. V 14' je nevarno streljal Montecalva, a vratar plavih je rešil čez prečko. V 21' pa se je na močan Rodellov strel izkazal Hirsc. V 23' je Čuk zapravil enajstmetrovko. V 30' pa je Berdon s krasnim strelom izven kazenskega prostora povedel Breg ponovno v vodstvo. 2' kasneje je imel priliko za izenačenje Moffa, a je priložnost zapravil. Tekma se je končala z lepim strelom Lovrihe, ki pa ga je Hirsc ubranil.

Loki

ODBOJKA

ŽENSKA C LIGA

Prva zmaga Zarje

Zarja-Breg B 3:0 (15:7, 15:3, 15:7)

ZARJA: Križmančič, M., Križmančič D., Križmančič Sonja, Bandelj, Seražin, Križmancic S., Grgič, Baldassin.

BREG B: Zerjal A., Zobec N., Sancin D., Boneta E., Slavec F., Turk A., Sancin N.

SODNIKA: Rigoni in Bonini.

Zarja je včeraj odigrala svojo prvo tekmo letošnjega prvenstva. Bazovke so v vročem sončnem a vetrovnem vremenu (kar je precej motilo igro), gladko odpravile drugo postavo Brega. Bazovke so bile stalno v vodstvu in to skozi vse tri sete. Svojo prednost so večala predvsem s servisi. Brežanke so se skušale od časa do časa upreti premoči nasprotnic, vendar brez večjega uspeha. Pokazale so mnogo dobre volje, kar pa seveda ni zadostovalo za zmago nad tehnično boljšimi Bazovkami.

V tej tekmi smo videli mnogo zgrešenih servisov, vendar pa je to treba pripisati tudi vetru in ne le nespretnosti igralk.

f. v.

* * *

Se nekaj drugih včerajšnjih odbojkarskih izidov:

Moška D liga:

Kras — AGI 3:1

Ženska B liga

Bor — FARI Ts 3:1

Ženska C liga

Corridoni — Bor B 3:1

Ženska promocijska liga

FARI Ts B — Bor C 3:0

PRIJATELJSKO SREČANJE

Triestina-Milan 1:4 (0:2)

Tekmi je prisostvovalo 12 tisoč gledalcev

TRIESTINA: Colovatti (Chendi), Da Rold (D'Eri), Kuk; Del Piccolo, Sadar (Capitanio), Pestrin (Valvassori); Ridolfi, Brusadelli, Pedroni, De Cecco (Canzian), Tumiati.

MILAN: Cudicini, Anquiletti (Trappatoni, po 67' Giacomini), Schnellinger; Trappatoni (Scala), Maldini, Rosato; Hamrin (Mora), Lodetti (Angelillo), Sormani (Prati), Rivera (Rognoni), Prati (Golin).

SODNIK Cativello iz Vidma.

STRELCI: v 21' Hamrin, v 37' Prati, v 48' Canzian, v 82' in 86' Prati.

Kljub vsem slovečim igralcem in izdatni zmagi je Milan razočaral številno tržaško občinstvo. To pa zato, ker je v vsej tekmi jasno pokazal da se ne namerava potruditi in da je zanj vse skupaj le navaden trening. Gostje so prepustili pobudo Triestini, ki je zaigrala požrtvovalno, toda predvsem v začetku z očitno tremo.

Slab vtis je pri Milanu zapustil Rivera, ki se je obnašal kot zvezdnik. V drugem delu je Rocco poslal na igrišče precej rezerv. Sledniji so se sicer bolj potrudili, bilo pa je jasno, da niso enakovredni klubskim tovarišem.

Triestina je zaigrala solidno, čeprav je bilo že pred tekmo razumljivo, da bo poražena. Odlično sta zaigrala zlasti Da Rold in Kuk, zadovoljil pa je tudi Del Piccolo, v napadu pa še predvsem Brusadelli in De Cecco.

u. k.

KOŠARKA

V zaostali tekmi italijanske moške B lige je goriški Splügen Bräu premagal Virtus iz Imole s 104:91 (47:31).

STEFAN OLIVIER

NOVI ŠEF

20.

Peto poglavje

Prihodnji teden je bila le ena večja operacija. Prišla je nepričakovano in nenadoma, nihče je ni mogel predvideti. Sprejeli so mlado ženo pred prvim porodom, imela je že popadke. V ozki medenici se je otrokova glava zataknila, tako da ni mogla roditi.

Ni bilo izbire ne časa. Otrokovo srce je bilo že prehitro. Vsako skrčenje je močneje pritiskalo na drobno telo; vsaka minuta je bila čedalje bolj kritična.

Feldhusen je po telefonu poslušal Neugebauerjev glas: «Ali boste operirali, doktor?»

Carski rez. Klasična, a vedno nova metoda. Porod, ko je treba odpreti trebuh. Najbolj hvaležna operacija, ki jo lahko porodničar kdajkoli opravi. Poseg, ki terja najtočnejše indikacije in najhitrejšo tehniko. Tekma s časom in smrtjo.

«Ali boste operirali, doktor?»

Ni časa, da bi premišljal, ni izhoda. To je bilo treba storiti brez obotavljanja in odlaganja.

Nenadoma, sredi nevarnosti, se je Feldhusnu ponudila velika priložnost. Treba je bilo delati hitro, delo samo pa je bilo lažje kot brezkončne, natančne podrobnosti, ki jih zahtevajo druge operacije. In uspeh je potreboval. To bo prisililo Neugebauerja k umiku. «Takoj pridem, Neugebauer,» je odgovoril.

Šlo je za vse ali nič. Moralo mu je uspeti in uspelo mu je. Bil je pravi čas, kot je ugotovil Neugebauer. Mati je bila zdrava in močna, otrok še nepoškodovan. Ni bilo ne zastrupitve ne anomalij. Stena maternice je pritiskala proti Feldhusnovemu nožu, kakor da mu narava sama kaže pot. In Neugebauerjeve roke mu niso dale prostora za napačen rez.

Otrok se je oglasil in Feldhusen je videl, kako je prvič zadihal. Olajšanje je bilo tolikšno, da mu je za trenutek postalo slabo, moral se je nasloniti na mizo. To je minilo, ne da bi kdo kaj opazil. Potem je pogledal obraze okrog sebe, v njih je bilo priznanje in veselje. Tak je bil tudi Neugebauerjev obraz.

V občutku zmage se je umiril. Spretno je zašil in zapri rez. Glavna babica je skrbela za otroka. Njegova bleda koža je postajala rožasta, otrokov glas je bil čedalje močnejši. To je bila nagrada, ki je nobena druga veja medicine ne more dati zdravniku.

Feldhusen je bil srečen — komaj je to prikril. Neugebauerju je segel v roko. V njegovem glasu je bila toplota. «Bilo bi hudo, če bi se otroku kar koli pripetilo. Naslednjega bom prepustil vam,» se je zasmejal, da bi prikril ironijo v prihodnjih besedah: «da ne boste prišli iz prakse. Hvala lepa, gospodje, hvala, sestra Thea.»

Neugebauer je stal zadaj, o nečem je še dvomil. Bilo je v redu, si je mislil. Nekoliko okorno, toda v redu. Morda bo zdaj šlo. Ali bo res vse lepo steklo? Kaj pa če ne bo? Upajmo na najboljše.

Prihodnje jutro Neugebauer ni prišel v bolnišnico. Šel je na manjše zborovanje ginekologov. Prvikrat je bil Feldhusen popolnoma sam. Čutil se je svobodnega, nenadzorovanega, bil je brez občutka manjvrednosti, ki se je vedno pojavil, ko je operiral z Neugebauerjem.

Da bi ga le dolgo ne bilo, si je mislil.

Na seznamu ni bilo nič večjega. Samo štiri ženske so čakale na izpraskanje maternice in biopsio. To ni bil Feldhusnov posel, lahko bi vse štiri prepustil asistentom. Toda hotel je pokazati, kaj zna. To je bila izredna priložnost, da si pridobi mlade kolege. Eno izpraskanje je prevzel sam.

Feldhusen se je lotil dela sproščeno, hotel ga je opraviti v najkrajšem možnem času. Ženska je bila stara šestdeset let. Rodila je mnogo otrok. Sedaj, kakor se pogosto dogaja, so želeli odpraviti vsak sum raka. Feldhusen je delal skoraj igraje, tako kot še nikoli doslej. Toda pri poslu je bil le na pol. Mislil je na Gino, na novo stanovanje in srečo, ki ga čaka.

Bil je zelo hiter. Končal je prej, kakor ta poseg normalno traja. Ko je šel iz operacijske sobe, se je šalil. Ženska je dolgo spala. Nič ni kazalo, da bodo Neugebauerjevi sumi postali resnica.

Ponoči je pacientka spala zelo mirno. Večerna temperatura se je nekoliko zvišala. Sestra praktikantka je to opazila in obvestila sestro nadstropja.

«Nikar se ne vznemirjajte,» je rekla sestra, «temperatura se po izpraskanju vedno lahno dvigne. Dajte ji aspirin.»

Toda vročina ni padla, do polnoči je celo narastla, od časa do časa je žensko po vsem telesu žgoče zabolelo.

Dopoldne jo je prišel pogledat Warzin, bila je sobota. Potipal je trebuh. Trebušna stena je bila trda, občutljiva in napeta. Pulz je bil prehiter, obraz rumen in upaden.

Warzin je predpisal več aspirina, a stanje se ni izboljšalo. Zvečer je bila temperatura že za dobro stopinjo višja. Mrzlica — znak splošne septicaemie. Odkod je prišlo to zlo? Je imela vnetje trebušne mrene ali kaj? In kako ga je dobila?

Predpisal je močne doze penicilina. Bil je dežurni, nevarno bi bilo še čakati. To bo zadostovalo do ponedeljka, ko bodo prišli drugi zdravniki. Tudi Neugebauer.

Vročina ni popustila. Krivulja se je dvigala in padala, bila je kot žaga z rdečimi zobmi. Trebuh je bil še vedno trd, kot mrtev. V njem se ni nič premaknilo.

V ponedeljek zjutraj je imel vizito glavni zdravnik. Sistematično in premišljeno jo je izkoriščal — vsi naj vidijo, kako je sposoben in priljubljen. Smejal se je, se šalil, pripovedoval razne anekdote. Njegova metoda zdravljenja so bile spodbudne besede. Slikal je rožnate podobe bodočnosti, bodril, resne primere je prikazal kot nepomembne, pri lažjih je delal resen obraz.

Ko je prišel do postelje stare gospe, se je ni spomnil. Njene suhe, razpokane ustnice so se premikale, kot bi hotele nekaj povedati, roke je nemirno prekladala po rjuhi, kot bi nekaj iskala.

Feldhusen je nagubančil čelo in negotovo prijel bolnico za zapestje. V skupini, ki je stala okrog njega, je bilo vse tiho. «Kaj pa imamo tukaj?» je vprašal.

Warzin je stopil bliže. Pokazal mu je temperaturni list. «Vnetje trebušne mrene, doktor. V petek smo izpraskali maternico.»

«Hm.» Feldhusnov obraz se ni spremenil. Pet pacientk, ki so ležale v sobi, se je obrnilo proti glavnemu zdravniku in ga opazovalo.

Feldhusen je pomignil sestri, ki je ženo razkrila. Tu je bilo njeno telo. Feldhusnovi prsti so otipavali površino, skoraj brez pritiska. Gledal je list s strmimi rdečimi vrhi. Tudi pulzna črta je tekla višje kot normalno.

Pogledal je Warzina. «Je bilo izpraskanje normalno?»

«Povsem normalno, doktor. Nobenih komplikacij. Poročilo je bilo že...» Nato je nekaj zajecljal, potem pa nekoliko zbegano rekel: «Oprostite, doktor, maternico ste izpraskali vi.»

Neugebauer, ki je slišal te besede, je prebledel. Od kod vnetje? Gledal je Feldhusna. Feldhusen je počasi odmaknil roko. «Torej to je,» je rekel, «popolnoma jasno. Hm.» Še enkrat se je rahlo dotaknil trebuha in ga sam pokril. Potem se je obrnil k Warzinu. «Ste ukrenili vse potrebno?»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana Stari trg 3/1., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca [illegible] finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst